

Sparebanken
Vest

Prinsipper for samfunnsansvar

INNHALDSFORTEGNELSE

1.	Bakgrunn, formål og omfang	5
2.	Vår historie og rolle	5
3.	Samfunnsansvar i vår forretning	6
4.	Vår rolle i samfunnet	7
5.	Våre prosesser	8
5.1	Organisasjon, kapasitet og kompetanse	8
5.2	Arbeidsmiljø og ansettelse	8
5.3	Likestilling	9
5.4	Etikk	10
5.5	Åpenhet og rapportering	10
5.6	Klima og Miljø	10
5.6.1	Klimaavtrykk	11
5.6.2	Miljøfyrtårn	11
5.6.3	Klimarisiko og finans som drivkraft	12
5.6.4	Bærekraftige produkter	12
5.7	Eierstrukturer, skatt og holdning til korrupsjon	12
5.8	Fordeling av samfunnsutbytte	14
5.9	Oppfølging	15
5.10	Forbrukerrettigheter	15
5.10.1	Klagehåndtering	15
5.10.2	Forbrukerhjelp	15
5.10.3	Personvern	16
5.10.3.1	Innsyn	16
5.10.4	Svindel og tyveri	16
5.10.5	Informasjonssikkerhet	17
5.10.6	Ivaretagelse av kundens interesser	17
5.11	Tilgjengelighet og åpenhet for forbrukerne	17
6.	Innkjøp og krav til leverandører	18
6.1	Vår innkjøpspolicy	18
6.2	Våre krav til leverandører og underleverandører	19

6.2.1	Menneskerettigheter	19
6.2.2	Arbeidsforhold	19
6.2.3	Miljøstyring	20
6.2.4	Etisk virksomhet	21
6.2.5	Rapportering	21
6.2.6	Klimakrav til leverandører	22
6.3	Sanksjoner ved brudd på Sparebanken Vest sin innkjøpspolicy	22
7.	Våre investeringer og eierstyring	22
7.1	Bærekraft i investeringer	22
7.2	Vurdering av etikk, miljø, samfunnsansvar og bærekraft i investeringer	23
7.3	Investeringer i likviditetsporteføljen	24
7.4	Investeringer i ventureporteføljen	24
7.5	Spesielt om selskaper der vi overtar eierposisjoner gjennom restrukturering	24
7.6	Sparebanken Vest som distributør av verdipapirfond	25
7.6.1	Krav til fondsleverandører	25
7.6.2	Valg av fondsleverandører	26
7.6.3	Oppfølging av fondsleverandører og fondsutvalg	27
7.6.4	Fremstilling av etisk profil og avkastning	28
7.6.5	Overordnet beskrivelse av krav til systemer og oppfølging	28
8.	Samfunnsansvarlig kredittprosess i Bedriftsmarked	29
8.1	Vurdering av etikk, miljø, samfunnsansvar og bærekraft i kredittgivning	29
8.2	Vurderingsprosessen for bedriftskunder	30
8.3	Bransjespesifikke samfunnsansvars risikoer og kontroversielle aktiviteter	31
8.4	Vurderingsverktøy	31
8.5	Klimakrav til våre bedriftsmarkeds kunder	32
8.6	Oppfølging av kunder	33
9.	Vurderinger knyttet til enkeltbransjer og generelle kriterier for investering/finansiering	33
9.1	Generelle krav	34
9.1.1	Eierstyring, hvitvasking og korrupsjon	34

9.1.2	Ansattes rettigheter	34
9.1.3	Likestilling og barnarbeid	35
9.1.4	Utnytte kriser og sårbare individer	36
9.1.5	Vannvern	36
9.1.6	Vern av naturmangfold	36
9.1.7	Genmodifiserte organismer	37
9.1.8	Klimaavtrykk, bruk av plast og miljøgifter	37
9.1.9	Økt andel sertifisert gjeld og green bonds	37
9.1.10	Rapportering	37
9.2	Bransjevurderinger	38
9.2.1	Omstridt våpenproduksjon, pornografi og tobakksindustri	38
9.2.2	Gruvedrift og metallutvinning	38
9.2.3	Kullkraft, kullutvinning og annen energiproduksjon	39
9.2.4	Skipsfartsnæringen	40
9.2.5	Bærekraftig mat, landbruk, skogsdrift, jordbruk og dyrevelferd	41
9.2.6	Fiskeri	42
9.2.7	Oppdrettsnæring	43
9.2.8	Bærekraftig finansnæring	43
9.2.9	Eiendomsselskap og eiendomsutvikling	44
9.2.10	Transportselskap og luftfart	45
9.2.11	Energiproduksjon og ren energi	45

1. Bakgrunn, formål og omfang

“Alt vi gjør, gjør vi for å bidra til at livet på Vestlandet skal bli enda litt bedre.”

Sparebanken Vest sin visjon er å bidra til å gjøre livet på Vestlandet enda litt bedre. Vi ønsker å være et forbilde for hvordan næringslivet kan bidra til samfunnet på Vestlandet, og erkjenner at vår oppgave som samfunnsborger er større enn det loven pålegger oss. Sparebanken Vest skal bidra gjennom våre egne prosesser, hvilke prosjekter og kunder vi finansierer, og hvordan vi opptrer overfor kunder, samfunn og miljø.

Dette dokumentet beskriver våre prinsipper for utøvelse av etikk og samfunnsansvar i egen forretning, i møte med våre kunder, hvilke virksomheter vi investerer i, hvilke krav vi legger på våre leverandører, og hva vi legger vekt på for å oppnå bærekraft i drift, selskapsstyring og eierskap. Retningslinjene skal sikre at Sparebanken Vest ikke medvirker til krenkelse av menneske- og arbeidstakerrettigheter, hvitvasking og terrorfinansiering, korrupsjon, alvorlig miljøskade eller andre handlinger som kan oppfattes som uetiske.

Prinsippene omfatter også alle produkter og tjenester banken formidler til privatpersoner, bedrifter og husholdninger. Retningslinjene skal sikre at det er klare konsekvenser ved manglende etterlevelse, og at brudd gir konsekvens for distribusjon og finansiering.

2. Vår historie og rolle

Sparebanken Vest ble opprettet i 1823, av og for vestlendinger. Vi har et bankende hjerte for Vestlandet, vestlendingen og vestlendingens virke. Våre sterke bånd til regionen vår driver et samfunnsengasjement som går utover vårt samfunnsoppdrag som regional bank. Vi er i dag landets tredje største sparebank, med mer enn 250.000 person- og bedriftskunder.

Gjennom hele vår historie har vi jobbet for at lokalsamfunnet har hatt de beste vekstvilkårene og utvikler seg bærekraftig. Dette arbeidet skal vi fortsette med, og det betyr å ta ansvar både for lokalmiljø og globalt miljø.

Arbeidet spenner over en rekke roller og tema. Vi skal blant annet ta godt vare på våre ansatte og arbeidsmiljøet, vi skal ha grundige prosedyrer for å hindre korrupsjon og hvitvasking, og vi skal jobbe aktivt for å redusere vår miljøbelastning, både direkte og indirekte. Dette dokumentet beskriver hvordan Sparebanken Vest skal utøve sin mulighet til å påvirke samfunnet i sin rolle som:

- Sparebank og arbeidsgiver
- Samfunnsaktør, med bankens samfunnsutbytte og sponsorat
- Investor og distributør av verdipapirfond
- Kredittgiver og finansieringskilde

3. Samfunnsansvar i vår forretning

World Business Council for Sustainable Development beskriver bedriftenes samfunnsansvar: «Bedriftenes samfunnsansvar forplikter en bedrift til å bidra til å skape en bærekraftig økonomisk utvikling i samarbeid med de ansatte, deres familie, lokalsamfunnet og samfunnet for øvrig, for å øke livskvalitet.»

Som selskap har vi behov for å se sammenhengen mellom forretningsvirksomhet, samfunn og miljø. Vårt viktigste bidrag er å utvikle en ansvarlig og lønnsom forretningsvirksomhet gjennom bankvirksomhet, og bidra til at bedrifter og enkeltmennesker får tilgjengelig ressurser, kan ta i bruk teknologi og skape jobber, inntekter og velstand. Men for at dette skal være økonomisk bærekraftig, må det også tas sosiale og miljømessige hensyn. I dette dokumentet er disse hensynene definert som etikk- og bærekraftshensyn og kriterier, særlig innenfor temaene etikk, miljø, eierstrukturer, arbeidstakerrettigheter, og økonomisk kriminalitet.

Våre forpliktelser er basert på anerkjente internasjonale retningslinjer, som:

- FNs verdenserklæring for menneskerettigheter
- The UN Global Compact
- The OECD's Guidelines for Multinational Companies
- The UNEP FI Statement
- The UN Principles for Responsible Investments (PRI)
- The UN Guiding Principles on Business and Human Rights

Sparebanken Vest jobber med samfunnsansvar både på strategisk nivå, i hverdagen og gjennom å gjøre tilgjengelig god rapportering. Sparebanken Vest er tilsluttet UN Global Compact, og jobber aktivt for at vår aktivitet er forenlig med global bærekraft. Tilslutning til initiativet forplikter oss til å bygge vår strategi og operasjonelle prosesser i henhold til prinsipper om menneskerettigheter, arbeidsmiljø, miljø og korrupsjon.

Rapportering er en sentral del av oppfølging av måloppnåelse og åpenhet rundt arbeidet med samfunnsansvar. Vår årsrapport følger retningslinjene til GRI core og vi har som mål å bidra til en bedre tilgang på bærekraftsdata for å bygge oppunder transparens og åpenhet.

I dette dokumentet vil vi ta i bruk ulike benevnelser knyttet til samfunnsansvarsutøvelse, og sentralt i dette ligger bærekraft og ESG:

Bærekraftig utvikling defineres i Brundtlandrapporten i 1987 som utvikling som imøtekommer behovene til dagens generasjon uten å redusere mulighetene for kommende generasjoner til å dekke sine behov. Begrepet legger til grunn at for å oppnå bærekraft må både økonomiske, samfunnsmessige og miljømessige hensyn ivaretas for å oppnå levedyktige og rettferdige samfunn på sikt.

ESG er en internasjonalt brukt forkortelse for ordene Environmental, Social and Governance, eller på norsk; miljø, sosiale og styringsfaktorer. Disse faktorene brukes for å bedømme selskap på andre måter enn kun finansielle resultater.

4. Vår rolle i samfunnet

Sparebanken Vest driver bank-, investering-, forsikring- og finansieringsvirksomhet i Vestland, Rogaland og Volda i Møre og Romsdal. I det følgende kapitlet beskrives hvordan vi jobber med samfunnsansvar i våre interne forretningsprosesser og med våre kunder, i tillegg til hvilke prosjekter og virksomheter vi finansierer gjennom kreditt og i investeringer. I de ulike rollene har vi ulike muligheter til å drive samfunnsansvar, og det er derfor viktig å skille mellom de ulike rollene og hvilke verktøy vi har tilgjengelig. Våre grunnprinsipper, verdier og holdninger ligger til grunn for alle vurderinger, men verktøyet for påvirkning kan variere. Kapitlet tar for seg ulike roller og hvordan vi jobber med å ta samfunnsansvar:

- *Interne prosesser og krav til våre egne prosesser, medarbeidere og leverandører*

Som organisasjon påvirker vi våre kunder, medarbeidere, arbeidsmiljø, klima og lokalt miljø i den daglige driften gjennom blant annet våre ansettelsesprosesser, oppfølging av medarbeidere og ledere, leverandørvalg og innkjøp, drift av bygninger og transport. Banken deler hvert år ut gavemidler som muliggjøres av en lønnsom bankdrift. Fordelingen av disse midlene inngår også i disse interne prosessene.

- *Investeringer på egen bok og investeringsprodukter som tilgjengeliggjøres for våre kunder*

Som investor av egne midler og eier av en aksjeportefølje har vi ansvar for at de investeringene vi har, bidrar til en bærekraftig utvikling både på Vestlandet og globalt. Når det gjelder investeringsprodukter for våre kunder, er det vesentlig for oss at de skal ha tillit til at vi gir de beste rådene, og vektlegger at de valgene de gjør skal være bærekraftige på sikt. De produktene som gjøres tilgjengelige for kundene skal ha en god samfunnsansvarlig profil og forvaltes i henhold til FNs prinsipper for bærekraftig investering, for å unngå investeringer i enkelte bransjer og enkeltstående selskaper som har særlig negativ påvirkning på lokalt og globalt samfunn.

- *Finansieringskilde for prosjekter og næringsvirksomhet på Vestlandet*

Våre kunder skal ha tillit til at vi gir råd og finansiering som bidrar til langsiktig og bærekraftig vekst både for den enkelte bedrift og prosjekt, men også for Vestlandet som region. Vi bidrar til dette gjennom å rådgi kunden til å gjøre gode finansielle valg og sikre at vi finansierer virksomheter som driver på lovlig grunnlag. Vi har etablert retningslinjer for å vurdere operasjonelle risikofaktorer som brudd på menneske- og arbeidstakerrettigheter, korrupsjon, alvorlig miljøskade eller andre handlinger som kan oppfattes som uetiske.

5. Våre prosesser

Interne prosesser i Sparebanken Vest skal ha en høy etisk standard, og gjøre at banken bidrar til en bærekraftig utvikling for forretningen, økonomien, samfunnet og klima/miljø.

5.1 Organisasjon, kapasitet og kompetanse

Sparebanken Vest skal ha en organisasjon med kapasitet og kompetanse til å gjennomføre gode samfunnsansvarlige beslutninger på alle nivå.

Opplæringstiltak som omhandler etikk er viktig for å styrke bankens kompetanse og øke bevissthet om etiske risikoner. Alle personer som er direkte involvert i kredittytting til næringsvirksomhet eller investeringsbeslutninger skal være kjent med våre prinsipper for samfunnsansvarlig finansiering. Prinsippene er styrende for hva det lånes penger til, investeres i, samt hvordan vi skal opptre og påvirke i felles investeringsbeslutninger i selskaper hvor vi ikke har en dominerende posisjon. Etikk og god rådgivningsskikk er også en sentral del av autorisasjonsordningen for finansrådgivere.

Banken har gode rutiner og strukturer for varsling om kritikkverdige forhold og eventuelle brudd på de etiske retningslinjene og prinsipper for samfunnsansvar og all form for varsling. Rutiner for hvordan varsling skal skje, er lett tilgjengelig for medarbeiderne gjennom bankens HMS-håndbok og på bankens intranettside. Varsling av slike saker skal enten gjøres til nærmeste leder eller gjennom avviksskjema for varsling på intranettet, som går til konserndirektør Organisasjon og Utvikling, hovedverneombud eller Chief Compliance Officer. I tillegg til intern varsling er det inngått avtale med en ekstern tredjepart som kan motta og behandle varsler. Dette særlig for å sikre habilitet. Varsel om brudd behandles konfidensielt, og varsler er beskyttet mot represalier eller lignende som følge av slik varsling. Parallelt med varsling av kritikkverdige forhold, bistår også divisjon Organisasjon og Utvikling i saker som omhandler øvrige konflikter og forhold mellom medarbeidere. Vi jobber kontinuerlig for å bedre våre rutiner og har som utgangspunkt at saker skal løses på minnelige måte ved hjelp av gjensidig respekt og godt samarbeid, ved hjelp av ekstern ikke-rettslig assistanse der dette er aktuelt.

5.2 Arbeidsmiljø og ansettelse

Sparebanken Vest ønsker å være en attraktiv arbeidsplass, som både tiltrekker seg nye talenter og tar vare på medarbeiderne over tid. Dette sikrer vi gjennom et godt arbeidsmiljø med gunstige ansattordninger, og gode muligheter for faglig utvikling.

Alle ansatte i Sparebanken Vest tilbys gode bank, forsikrings- og pensjonsordninger gjennom arbeidsgiver, samt ulike andre ansattgoder, som bedriftshelsetjenester, ulike rabatter, kantineordninger og tilgang til firmahytte.

Nyansatte tilbys egne samlinger og tett oppfølging, for å sikre en god start. Vi er opptatt av å ta vare på medarbeidernes kompetanse og stimulere til læring, og tilbyr faglig utvikling og lederutvikling gjennom ulike program som f. eks «Lederspirer».

Banken ønsker at ansatte skal eie egenkapitalbevis, og legger til rette for dette på en gunstig måte gjennom vår egenkapitalbevisplan for ansatte.

Alle våre ansatte har full frihet til å organisere seg i fagforeninger, og banken gjennomfører kollektive forhandlinger i henhold til avtalen med de ulike fagforeningene.

Sparebanken Vest skal arbeide for å forhindre diskriminering iht. gjeldende regelverk. Dette gjøres bla. i forbindelse med rekruttering, lønns- og arbeidsvilkår og utviklingsmuligheter.

Vi er IA-bedrift (inkluderende arbeidsliv), og jobber mot et inkluderende arbeidsmiljø og redusert sykefravær. I tillegg til arbeidet med inkludering har vi et omfattende HMS-arbeid som banken løpende diskuterer med verneombud, bedriftshelsetjeneste, tillitsvalgte og NAV.

Banken oppmuntrer til at medarbeiderne skal ha et sosialt fellesskap også utenfor arbeidsplassen, og gir støtte til idrettsgrupper og interesseklubber i regi av de ansatte. Vi ønsker å være en familievennlig arbeidsplass, og legger til rette for at medarbeiderne skal ha en god balanse mellom arbeid, familie og fritid.

Til tross for de store endringene vi har vært gjennom har vår årlige organisasjonsundersøkelse svært høy svarprosent og viser høy grad av eierskap, engasjement og tilfredshet med Sparebanken Vest som arbeidsgiver.

5.3 Likestilling

Sparebanken Vest har nulltoleranse for alle former for diskriminering i ansettelsesprosesser og på arbeidsplassen. Dette inkluderer verbal, fysisk og seksuell trakassering.

Sparebanken Vest arbeider målrettet for å fremme likestilling og mangfold også utover det som er lovpålagt. Menn og kvinner skal ha like muligheter for utvikling, lønn og karriere i banken. (se årsrapport for statistikk)

Sparebanken Vest sitt likestillingsprinsipp innebærer fokus på likestilling i alle våre prosesser, herunder blant annet i ansettelses-, søknads-, lønns- og karriereprosesser. Bedriften har et eget organ som behandler ansettelser og lønn. Denne består av representanter fra bedriften og fra tillitsvalgte. Dette organet skal bidra med å sikre likebehandlingsprinsippet i disse sakene. Likestilling- og mangfoldsansvaret er plassert i konsernledelsen og følges opp årlig i bankens styre.

Vi jobber aktivt med å utvikle og beholde flere kvinner i bankens ledelse på alle nivå. Vi legger til rette for at medarbeidere av begge kjønn skal benytte mulighetene til å ta ut foreldrepermisjon og har utviklet egne retningslinjer for godtgjørelsesordningene bonus for lønnet foreldrepermisjon. Vi arbeider med å fremme likestilling gjennom aktive tiltak innen rekruttering, lønn, forfremmelsesprosesser, utviklingsmuligheter og beskyttelse mot trakassering. Det er nedsatt en likestillings- og mangfoldsgruppe som arbeider med dette med representanter fra et bredt utvalg av divisjoner og ansatte. Våre etiske retningslinjer for ansatte skal sikre at ingen av våre kunder blir utsatt for diskriminering på grunnlag av kjønn.

5.4 Etikk

Tillit er helt sentralt for vår virksomhet. Vi er avhengige av at kunder, offentlige myndigheter og samfunnet for øvrig kjenner Sparebanken Vest som en virksomhet med høy etisk standard. Alle Sparebanken Vests ansatte skal kjennetegnes ved at de har en høy etisk standard, og hver enkelt skal vise tillitsvekkende adferd, være ærlige og redelige, og opptre henhold til de normer, regler og lover som gjelder i samfunnet. Alle ansatte er pålagt taushetsplikt, og taushetsplikten gjelder også overfor utenforstående kolleger.

Sentralt i vår etiske holdning er respekten for kundene våre og samfunnsoppdraget vi utfører. Vi skal ikke utnytte kriser eller sårbare individer til overdreven økonomisk gevinst. Vi har grundige rutiner og systemer for risikovurdering av kunder som vi legger til grunn før vi tilbyr finansielle produkter og tjenester, og vi tilstreber at også kundene selv skal forstå vilkår og risiko som disse produktene innebærer. Vi tilbyr ikke kreditt til kunder som åpenbart ikke kan betjene lånet eller som har en uønsket etisk adferd.

Sparebanken Vest har opprettet egne etiske retningslinjer som gjelder for alle ansatte i banken. Dette dokumentet er en del av vår ansettelseskontrakt. Videre skal retningslinjene diskuteres med alle nyansatte som del av innføringen i bankens virksomhet. Alle autoriserte og godkjente rådgivere gjennomfører også en samtale om etikk som del av den årlige kompetanseoppdateringen. Vi jobber kontinuerlig med å forbedre våre etiske retningslinjer og tilpasse disse til tiden vi lever i.

5.5 Åpenhet og rapportering

Banken skal opptre på en åpen, ærlig og redelig måte om bankens virksomhet og tjenester, og gjøre tilgjengelig saklig, ærlig og relevant informasjon om bankens prosesser.

Sparebanken Vests årsrapport er det viktigste dokumentet for rapportering om vår virksomhet. Bærekraftsrapportering i tråd med GRI core er integrert i årsrapporten og bygger på bankens interessentanalyse og vesentlighetsanalyse. Denne delen av årsrapporten inneholder også en tredjepartsvurdering av bankens revisor.

Sparebanken Vest er tilsluttet UN Global Compact, UNEP FI, og rapporterer årlig om vårt bærekraftsarbeid og våre forpliktelser innen menneskerettigheter, arbeidsmiljø, miljø og anti-korrupsjon. Denne rapporten publiseres og er offentlig tilgjengelig. Årlig utføres et miljøregnskap for banken av Cemasis. Miljøregnskapet og andre delrapporter er tilgjengelig i bankens bærekraftsbibliotek på spv.no.

Bærekraft og miljø er et satsningsområde for banken og en bærekraftsstrategi som omhandler alle områder med bankdrift og bankens interesser er vedtatt og implementert.

5.6 Klima og Miljø

Sparebanken Vest har forpliktet seg gjennom UN Global Compact til å støtte et føre-var-prinsipp knyttet til miljøutfordringer, å ta initiativ for å fremme økt ansvarlighet for miljø og oppmuntre til utvikling og spredning av miljøvennlige teknologier. Verdens ledere ble i Parisavtalen i 2015 enige om at den globale oppvarmingen må holdes godt under to

grader - og vi skal tilstrebe 1,5 grad - for at vi skal unngå farlige klimaendringer. Dette vil kreve at vi omstiller oss på mange samfunnsområder. Sparebanken Vest er bevisst vårt ansvar i å bidra til å nå Parisavtalens klimamål. Sparebanken Vest forplikter seg til å rådføre seg med interessenter om viktige klima- og miljøspørsmål.

5.6.1 KLIMAAVTRYKK

Vi satte som mål i 2018 å redusere vårt eget klimaavtrykk med 50 % innen 2025, et mål som ble innfridd i 2020. Som et ledd i dette arbeidet har vi besluttet at vår virksomhet skal være klimanøytral, med virkning fra høsten 2018. Pr. 1.11.18 innfrir vi disse forpliktelsene gjennom å følge FNs krav til klimanøytrale bedrifter, definert gjennom initiativet Climate Neutral Now.

Vi oppfyller kravene til klimanøytralitet etter følgende kriterier:

- Vi publiserer årlig et godkjent klimaregnskap for vår virksomhet, gjennomført av CEMAsys.com AS.
- Vi har gjort en evaluering av vårt forbruk, og satt mål for å redusere utslippene.
- Vi kompenserer restutslippene våre gjennom kjøp av godkjente klimakvoter.

Gjennom det årlige energi- og klimaregnskapet holder vi oppsikt med våre egne klimautslipp, både direkte gjennom transport, og indirekte gjennom innkjøpt energi. Banken kjøper opprinnelsesgaranti for å sikre at energikilden er fornybar. Regnskapet viser en betydelig reduksjon i utslippene både i transport, elektrisitet og avfall i løpet av de to siste årene, noe som er resultat av et bevisst arbeid og tiltak over tid. Vi jobber kontinuerlig med å få til ytterligere reduksjoner.

Sparebanken Vest har satt som mål å være i netto null også med våre investeringer og hele vår utlånsbok innen 2040. Vi oppfordrer også våre kunder, leverandører og sponsorater til å arbeide mot å nå netto null for sin virksomhet, og å offentliggjøre deres utslipp og klimatiltak. Vi jobber med ytterligere tiltak for å redusere utslippene i vår utlånsboks hovedbransjer for perioden 2019-2030.

Styret i Sparebanken Vest har i de siste års styrekonferanser hatt bærekraft og klimarisiko som tema, og bankens sterke ESG-fokus skal være et av bankens konkurransefortrinn. Vår bærekraftsstrategi og årlige plan for prioriteringer og tiltak vedtas av konsernledelsen. Leder for samfunnsansvar er ansvarlig for at bankens bærekraftstrategi etterlevs, mens 17 dedikerte roller i alle bankens divisjoner sørger for at vi integrerer klima og bærekraft i alt vi gjør, bruker hele vårt handlingsrom og iverksetter effektive og resultatorienterte tiltak for å fremme dette.

Bankens hovedkontor i Jonsvoll ble Miljøfyrtårn-sertifisert i september 2017. Miljøfyrtårnsertifiseringen er en ekstern verifisering av Sparebanken Vest som bekrefter at banken oppfyller et sett kriterier og gjennomfører tiltak for mer miljøvennlig drift og godt arbeidsmiljø.

5.6.2 MILJØFYRTÅRN

Jonsvoll er et moderne bygg med en sentral plassering i Bergen sentrum, godt tilrettelagt for tilkomst via kollektivtransport. I valg av løsninger for bygget ble det lagt vekt på en arkitektur som spiller på lag med bydelen og nærmiljøet, og det er stilt strenge energi- og miljøkrav. All oppvarming skjer med fjernvarme i radiatorer og vannbåren gulvvarme.

Kjøling skjer via ventilasjon med sjøvann som kjølemedium. Bygget er tilknyttet bossnettet i Bergen og avfall håndteres gjennom store resirkuleringsstasjoner i alle deler av bygget. Sparebanken Vest har i dag et strømforbruk som er 100% fra fornybare kraftkilder, og vi sikrer at strømleverandør kan knytte leveransen til spesifikke kraftanlegg gjennom sertifikater.

5.6.3 KLIMARISIKO OG FINANS SOM DRIVKRAFT

Sparebanken Vest arbeider aktivt med å identifisere og minimere klimarelatert risiko i virksomheten. Vi opererer med tre ulike typer klimarisiko: Fysisk risiko, overgangsrisiko, samt ansvarsrisiko.

Sparebanken Vest har gjennomført opplæring i TCFD (Task Force on Climate-related Financial Disclosures) for styre, ledelse og store deler av organisasjonen i banken. Styret og organisasjonen har hatt opplæring og involveres i klimarelatert risiko, og hvordan virksomheten kan rapportere på dette. I dette arbeidet følger vi anbefalingene fra TCFD og har inkludert dette i årsrapporten.

Vårt bærekraftsansvar er integrert i bankens strategi, forretningsplan, finansielle planlegging og risikostyring. Vi har innført spesifikke mål for reduksjon av avtrykk for egen drift og leverandører. Fra og med 2019 gjennomfører vi måling av karbonavtrykk for 70% av bankens bedriftsportefølje, og vi har satt konkrete mål for reduksjon av utslipp i utlånsboken til bedriftsmarked. Dette vil være et svært viktig verktøy for at vi skal forstå, og redusere bankens klimarisiko, samt kunne identifisere sektorer og prosjekter som bidrar til omstilling og nye inntjeningsmuligheter.

Vi tror på finans som en viktig drivkraft i overgangen til et bærekraftig samfunn og til å nå de overordnede klimautslippsmålene til Norge.

5.6.4 BÆREKRAFTIGE PRODUKTER

Vi ønsker å gi våre kunder muligheten til å gjøre bevisste valg for klima og miljø gjennom å tilby spareprodukter med en bærekraftig profil, gjennom vårt grønne fond og grønne innskudd for personkunder. Vi tilbyr også grønne boliglån for nye lån og refinansiering, for boliger som oppfyller miljøkravene.

5.7 Eierstrukturer, skatt og holdning til korrupsjon

En viktig del av bankens samfunnsansvar er å begrense mulighetene for økonomisk kriminalitet. Dette gjøres blant annet ved å ha et robust system og gode retningslinjer (policy) for å hindre og avdekke hvitvasking og terrorfinansiering. Sparebanken Vest har en nulltoleranse for korrupsjon og alle andre former for økonomiske misligheter. En slik nulltoleranse innebærer at ansatte ikke under noen omstendighet, for seg selv eller andre kan, motta, akseptere eller kreve, tilby eller gi fordeler som kan anses som utilbørlig eller upassende, eller påvirke utføringen av deres stilling eller oppdrag. Korrupsjon er å, for seg selv eller andre, motta, akseptere eller kreve, tilby eller gi fordeler som kan anses som utilbørlig eller upassende, eller kan påvirke utføringen av deres stilling eller oppdrag. Det er altså en handel i beslutninger som ikke skal være til

salgs. Bankens definisjon av korrupsjon følger norsk straffelov og berammer alle former for korrupsjon, inkludert tilretteleggingsbetalinger og påvirkningshandel: å gi eller love noe av verdi til en person med beslutnings- eller påvirkningsmakt, i håp om å påvirke beslutningen som skal tas. Tilretteleggingsbetalinger og smøring, er også korrupsjon - å betale for å sette i gang eller få fortgang på en prosess som betaleren har rett på.

For å forhindre involvering i korrupsjon må alle ansatte ha tilstrekkelig kunnskap til å identifisere situasjoner hvor korrupsjon kan oppstå og nødvendige verktøy for å ta de riktige valgene i slike situasjoner. Alle ansatte skal årlig gjennomføre en bransjetilpasset e-læring som gir trening i hvordan korrupsjon kan se ut og hvor grensen går i de ulike tilfellene. Alle gaver skal registreres i bankens gaveregister og ansatte i Sparebanken Vest skal ikke motta eller akseptere fordeler hvor det kan oppfattes for andre at vår objektivitet er blitt påvirket.

SPVs forretningsmodell og samfunnsrolle bygger på tillit, og derfor må SPV til enhver tid ta stilling til korrupsjonsrisiko og ta avstand fra alle aktiviteter som er egnet til å påvirke vår objektivitet. Siden vi lever av tillit er det essensielt at vi hele tiden er bevisst risikoen for, og har kunnskap om hvordan vi håndterer, interessekonflikter. Ansatte i banken skal være åpen og ærlig om roller, verv og relasjoner. Alt vi gjør skal tåle dagens lys, vi skal ikke handle på en måte som kan dra i tvil vår habilitet. Interessekonflikter kan blant annet oppstå dersom;

- Bankens interesser er i konflikt med en kundes interesser
- kunders interesser står mot hverandre
- interessene til en ansatt er i konflikt med interessene til Banken eller en kunde
- Banken innehar konfidensiell informasjon om eller i forbindelse med en nåværende eller tidligere kunde som vil være av verdi for Banken eller en annen kunde

Avhengighetsforhold som oppstår i forbindelse med korrupsjon kan gi skadevirkninger langt utover det som direkte følger av de økonomiske fordelene; korrupsjon fører blant annet til økonomiske skadevirkninger, konkurransevridning og det undergraver samfunnsstrukturen.

Sparebanken Vest har retningslinjer for samhandling med tredjeparter. Formålet er å sikre at Sparebanken Vest og ansatte ikke havner i situasjoner som eksponerer både den ansatte og Sparebanken Vest for straffeansvar, eller påfører banken omdømmetap.

Vi krever at forvalterne våre skal ha rutiner for å sikre at de investerer i selskaper som er åpne om eierstrukturer, i tillegg til å redegjøre for hvor mye de betaler i skatt i alle land der de har virksomhet. Det skal redegjøres i selskapet årsrapport for inntekter, overskudd, årsverk og konsesjoner fra myndighetene. Vi støtter oss til retningslinjene til Oslo Børs og anbefaler at selskaper vurderer å publisere en reell eieroversikt basert på de 20 største eierne jevnlig og minst en gang i året. Dersom det ikke er etablert egne lov- og forskriftskrav om internasjonal skatt og handel, er det et krav om at Wolfsberg-prinsippene etterleves. Alle forvaltere skal også etterleve Wolfsberg-prinsippene i arbeidet med å forhindre hvitvasking og skjulte eierforhold og transaksjoner egnet for å hvitvaske. Vi avstår fra å være involvert i rådgivning knyttet til plasseringer der formålet er å unndra skatt. Dette gjelder også for distribusjon av tjenester fra andre rådgivere eller produkter for forvaltere som oppmuntrer til skatteunndragelse eller hvitvasking.

5.8 Fordeling av samfunnsutbytte

Sparebanken Vest har gjennom sin historiske forankring i sparebanksystemet og eierstruktur to distinkt forskjellige formål, men som er knyttet sammen. Det første er den rene kommersielle virksomheten gjennom selve bankdriften. Hensikten med denne er å oppnå økonomiske resultater. Den andre er målsetningen om å bidra til allmennyttige formål gjennom disponering av bankens overskudd. Et sterkere økonomisk resultat gir større potensial for gavetildeling, samtidig som en god seleksjon og forvaltning av allmennyttige prosjekter vil kunne styrke vårt omdømme og posisjon.

Vår kapasitet til engasjement er vår viktigste differensiator. Dette engasjementet tar vi ut på ulike arenaer. Fra bidrag til den lokale festivalen, til tiltak som støtter utdanning og oppvekst. Videre skal vi bidra til vekst innenfor næringslivet på Vestlandet, med å skape arenaer for møteplasser på tvers av bransjer, med å tilrettelegge for entreprenørskap og nødvendig bransjeomstilling. I krisetider som ved Covid 19 i 2020 og 2021 har Sparebankstiftelsen Sparebanken Vest stilt 100 millioner til disposisjon for et eget Koronafond og 100 millioner til gjenoppbygging av lag- og organisasjonsliv gjennom Ildsjelfondet. Vi har igangsatt og øremerket til sammen 200 millioner i de mest fremtidsrettede og effektive bærekraftsprosjektene i regionen vår gjennom stiftelsen Agenda Vestlandet.

Vi har definert et sett kriterier og en prosess for fordeling av gavemidlene. Alle som ønsker har mulighet til å søke midler gjennom våre nettsider. Beslutning om støtte gjøres i samråd mellom hovedkontor og lokalkontor og kommuniseres kontinuerlig gjennom våre digitale kanaler og gjennom våre Hjerterbankarrangement. Vi er bevisst at prosjektene som mottar gavemidler skal støtte opp under bærekraft og etikk hos gavemottaker.

5.9 Oppfølging

Revidering av dokumentasjon for etterlevelse av samfunnsansvar, etikk, hvitvaskingsregler, krav til åpenhet, eierstyring og implementering av bærekraftskriterier i egne prosesser, kreditt og investering, skal som et minimum gjennomgås årlig. Revideringen innbefatter også gjennomgang og oppfølging av nødvendige forbedringstiltak knyttet til prosesser og rutiner.

5.10 Forbrukerrettigheter

Kunden står i sentrum for alt vi gjør i banken. Det er i vår fremste interesse å ivareta kundens behov, og våre rutiner og interne opplæring er utarbeidet med dette formålet. Alle kunder skal møtes på den plattformen de ønsker på en inkluderende, ikke-diskriminerende eller støtende måte.

5.10.1 KLAGEHÅNDTERING

Banken har rutiner på plass for å håndtere klager fra kunden. Skjema for rapportering på klager og refusjon for produkt og service ligger tilgjengelig på våre nettsider. Bankens ledelse har ansvar for oppfølging av klager, produkter og tjenester.

Som klage etter denne rutinen regnes et uttrykk om misnøye overfor banken knyttet til handling eller unnlattelse gjort av banken eller av banken sine ansatte eller tillitsvalgte i forbindelse med deres arbeid eller verv for banken, og som ikke blir løst der og da i samråd med klager. Det regnes ikke som klage når kunden sitt formål er å forhandle om vilkår. Reklamasjoner på betalingstransaksjoner blir regnet som klager dersom kunden ikke aksepterer avslag på refusjonskrav. Banken er også tilknyttet Finansklagenemda, som er et alternativ til de ordinære domstolene. I alle klager der kunden ikke får medhold, informeres kunden om klageadgang i Finansklagenemda. I utgangspunktet retter Sparebanken Vest seg etter vedtak fattet i Finansklagenemda. Klagenes banken mottar, blir rapportert internt til vår avdeling for Compliance, som en gang i året rapporterer videre til Finanstilsynet. Vi jobber kontinuerlig for å bedre våre rutiner slik at vi reduserer antall klager fra kunder til et minimum.

5.10.2 FORBRUKERHJELP

For å sikre bankens kunder mot uforutsette tap knyttet til finansielle produkter som banken tilbyr, er riktig opplæring av rådgivere essensielt. Alle rådgiverne i banken er autoriserte både på Kreditt, Forsikring og Sparing, med etikk som en sentral del av autorisasjonen. Alle rådgivere har avlagt eksamen på Kreditt, og må hvert år gjennom en oppdateringsprøve. Autorisasjonen innen Sparing innebærer en egen praktisk eksamen rundt kommunikasjon med kunden. Også denne autorisasjonen krever en årlig fornyelse.

Banken tar ansvar for å sikre at forbrukere ikke kommer i en situasjon med for høy gjeld, gjennom vår kredittpolicy som regulerer hvor mye en kunde kan ta opp i lån i banken. I tilfeller der kunden av ulike grunner likevel har kommet opp i en situasjon med for høy gjeld / betalingsproblemer, går vi i dialog med den kunden dette gjelder, og prøver i fellesskap å løse kundens problem.

Ved låneopptak mottar alle kunder gjeldsbrev, nedbetalingsplan og «SEF»- skjema, et EU-regulert skjema som sikrer at kunden enkelt kan sammenligne ulike finansinstitusjoners tilbud. I disse dokumentene fremkommer også hvilke rettigheter kunden har som forbruker.

Banken har tilpasset internt regelverk til Finanstilsynets forskrifter. Dette gjelder både boliglånsforskrift og forbrukslånsforskrift, som skal sikre forbrukernes rettigheter og interesser.

Banken innhenter informasjon om betalingsanmerkning for kunder som ønsker nytt låneopptak. Dette hentes fra Bisnode, og kunden informeres om bruk av tredjepart.

5.10.3 PERSONVERN

Banken respekterer kundenes personopplysninger og har grundige krav til håndtering av personvern i henhold til personopplysningsloven (lov av 15. juni 2018 nr. 38) og personvernforordningen (forordning (EU) 2016/679 med tilhørende forskrifter (GDPR). Etter innføringen av GDPR i 2018, går alle ansatte igjennom et obligatorisk opplæringsprogram om forordningen.

Sparebanken Vest med datterselskaper behandler store mengder personopplysninger, og med det følger et stort ansvar. Styret vedtok i oktober 2018 en personvernstrategi for hele konsernet, med formål å sikre at personvernregelverket etterleves, og at vi ivaretar kundenes tillit. Strategien definerer prinsipper, prosesser, roller og ansvar. Våre rutiner for saksbehandling av personvernordrer har som formål å sikre at Sparebanken Vest på en tilgjengelig måte tar imot personvernordrer fra kunder og andre registrerte, og ivaretar sikkerheten ved utlevering av personopplysninger for ordrer som er ferdig behandlet.

Banken har oppnevnt et eget personvernombud, som har til hovedoppgave å informere og gi råd om forpliktelsene vi har etter personvernlovgivningen. Personvernombudet skal også kontrollere at banken overholder lover, regler og egne retningslinjer innen personvern. Personvernombudets har en selvstendig plikt til å samarbeide med Datatilsynet.

5.10.3.1 INNSYN

Opplysninger om hvordan vi behandler kunders personopplysninger og ivaretar deres personvern, er enkelt tilgjengelig på våre nettsider, og våre kunder kan når som helt be om innsyn i hvilke personopplysninger vi har om dem. Vi har utarbeidet rutiner for å sikre at kunden får innsyn i egne personopplysninger på en lettfattelig og oversiktlig måte, innen en måned fra forespørsel.

5.10.4 SVINDEL OG TYVERI

Bankens «Policy uønsket adferd» tar for seg prosedyre og ansvarsfordeling i forbindelse med svindel og tyveri. Denne policyen omfatter straffbare handlinger, og blir godt ivaretatt av en person innen vårt arbeid mot bedrageri som er dedikert til å håndtere disse sakene. Det gjelder både når banken er forsøkt svindlet, og eventuelt kunden.

5.10.5 INFORMASJONSSIKKERHET

Informasjonssikkerhet innebærer å beskytte informasjonen som behandles på en tilfredsstillende måte, eksempelvis mot uønskede handlinger eller hendelser. Kravene til konfidensialitet, integritet og tilgjengelighet skal ivaretas.

Å hindre at personopplysninger kommer på avveie, er et prioritert område innen vårt arbeid med informasjonssikkerhet. Dette arbeidet er en del av vår personvernstrategi som ble vedtatt av styret i 2018 og som dekker alle våre operasjoner.

Konsernet skal ha god og hensiktsmessig styring og kontroll med personvern, og den samlede risikoen for brudd på eksterne og interne regler skal være lav. Det er ingen toleranse for brudd på lov og forskrift foretatt med viten og vilje.

I tillegg til egne kontrollrutiner, blir bankens arbeid med informasjonssikkerhet årlig revidert av ekstern- og internrevisjon. Finanstilsynet utfører i tillegg tilsyn av IT området årlig. Etter egen risikovurdering blir det også utført eksterne sikkerhetstester på områder med høy risiko, ofte i samband med utviklingsaktiviteter. Vi etterstreber å til enhver tid følge ledende datasikkerhetsstandarder.

Vi har gjennomført tiltak for å øke kompetansen om datasikkerhet hos de ansatte, og minimere risiko knyttet til bruk av epost. Sammen med automatiserte varslinger rundt potensiell skadelig programvare og phishing, er trening og bevisstgjøring av alle ansatte viktige virkemidler for å øke datasikkerheten og hindre at personopplysninger kommer på avveie.

5.10.6 IVARETAKELSE AV KUNDENS INTERESSER

Banken har i sin opplæring av rådgivere strenge retningslinjer for å unngå utnyttelse av kunder for bankens økonomiske gevinst. Dette ivaretas ved at alle rådgivere må være autoriserte finansanalytikere gjennom autorisasjonsordningen.no. Rådgiverne skal gi tydelig informasjon om risiko og avgifter for produkter, ikke anbefale produkter som kundene ikke trenger, og unngå å tilby produkter som medfører høy gjeld.

Rådgiver må i alle kundemøter som gjelder sparing innom disse spørsmålene som skal registres og lagres i våre interne RPM-systemer. Her tar banken også stikkprøver for å se at dette etterleves.

Gjennom autorisasjonen må rådgiver også gjennom opplæring for å unngå interessekonflikter mellom banken og kunden. Dette skal rådgiver være oppmerksom på i kundemøter, spesielt når det gjelder alternativ sparing.

5.11 Tilgjengelighet og åpenhet for forbrukerne

Vi er opptatt av å være en bank som er tilgjengelig for kunden uansett hvor de bor, og hvordan de ønsker å nå oss, innenfor markedsområde og i henhold til bankens overordnede kredittstrategi. Sparebanken Vest har valgt å beholde kontorer også utenfor de store byene, og vi har 33 filialer over hele Vestlandet. Vi har fokus på å tilby enkle digitale tjenester for alle gjennom nettbank og mobil, men vi tilbyr også tradisjonelle banktjenester i filialer, gjennom telefonbank og brevgiro. Det er valgfritt for kundene hvordan de ønsker å komme i kontakt med oss. Tilgjengelighet og den personlige relasjonen med kunden er viktig for oss, og vi jobber mye for å imøtekomme kundens behov på dette området.

Vårt hovedkontor er universelt utformet for å sikre tilgjengelighet for bevegelsehemmede. Vi har satt i gang et arbeid med fornyelse av hele kontornettet i tråd med oppdaterte byggeforskrifter, herunder universell utforming som sikrer tilgjengelighet for alle.

Våre digitale tjenester er designet med hensyn på enkelhet, brukervennlighet og tilpassing til ulike behov for brukeren. Universell utforming er viktig også i utviklingen av våre digitale kanaler, og utøves ved å involvere brukergrupper som representerer en full bredde i befolkningen. Dette er en svært viktig del av vårt utviklingsarbeid.

Banken har full åpenhet om kostnader og gebyrer, og kunden blir informert i forkant om endringer i disse. Kunden skal alltid informeres i tilfeller hvor det påløper ekstra kostnader for banktjenester.

Det er gratis å åpne konto i Sparebanken Vest, og banktjenestene våre er ikke knyttet til betingelser om kjøp av andre varer eller tjenester.

- Reporting on product and/or service quality
- Managerial responsibility for responsible product offering
- Continuous monitoring of social impact and risks of current products and/or Services

6. Innkjøp og krav til leverandører

Sparebanken Vest har i norsk målestokk et stort årlig innkjøpsvolum av varer og tjenester og har dermed makt til å påvirke hvordan leverandørene tar samfunnsansvar og ansvar for bærekraftig verdiskaping. Alle våre leverandører skal fra og med utgangen av 2020 være klimanøytrale.

Vi stiller krav om at våre leverandører skal sikre trygge arbeidsforhold for sine ansatte, respektere deres rettigheter til organisasjonsfrihet, delta i felles forhandlinger, ha fastsatte maksimalgrenser for arbeidstid og motta en lønn som minimum gjør at de kan dekke arbeideren og dens familie sine grunnleggende behov.

Innkjøpsavdelingen holder seg oppdatert om endringer fra offentlige myndigheter og endringer i leverandørmarkedene som kan påvirke bankens leverandørportefølje i forhold til det kontinuerlige arbeidet med å ivareta samfunnsansvar og bærekraftig utvikling.

6.1 Vår innkjøpspolicy

Vi krever vi at alle våre leverandører følger norske lover og forpliktende internasjonale avtaler. Kravene er nedfelt i vår innkjøpspolicy og kan oppsummeres under følgende hovedområder:

- Menneskerettigheter
- Arbeidsforhold
- Miljøstyring
- Etisk virksomhet

- Rapportering
- Klimakrav

Formålet med vår innkjøpspolicy er å fremme ansvarlige leverandørkjeder for å sikre og ivareta menneske- og arbeidstakerrettigheter, bærekraftig utvikling og forsvarlig miljøhåndtering. Alle inngåtte leverandøravtaler skal inkludere dokumentasjon knyttet til leverandørens klimaarbeid, samfunnsansvar, samt helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid. Dokumentasjonen skal bekrefte at leverandøren etterlever alle lokale, nasjonale og internasjonale lover, regler og øvrige bransjeprinsipper. De samme kravene stilles til leverandørens underleverandører.

6.2 Våre krav til leverandører og underleverandører (heretter kalt leverandører)

Vi stiller krav til våre leverandører og deres underleverandører i forhold til menneskerettigheter, arbeidsforhold, miljøstyring, etisk virksomhet, rapportering og klima. Disse kravene er spesifisert i ulike erklæringer som må undertegnes av alle leverandører.

6.2.1 MENNESKERETTIGHETER

Sparebanken Vest krever at leverandørene våre skal avstå fra brudd på menneskerettighetene, som beskrevet i FNs verdenserklæring for menneskerettigheter, både i egen organisasjon og bakover i verdikjeden. Leverandører som inngår leverandøravtaler med oss skal følge prinsippene for etisk handel, og følgende punkter er vurdert til å være av særlig betydning:

Etisk handel skal fremme:

- trygge arbeidsplasser
- regulære ansettelser med arbeidskontrakter
- regulert arbeidstid og standard arbeidsuke som ikke overgår 48 timer
- lønn som det går an å leve av og som kan disponeres fritt
- akseptable levevilkår

Etisk handel skal forhindre:

- barnearbeid iht. ILO Minimum Age Convention
- seksuelt misbruk av barn
- tvangsarbeid iht. ILO Forced Labour Convention (No.29) og Abolition of Forced Labour Convention (No.105)
- diskriminering av folkegrupper, kjønn, alder, minoriteter, politisk orientering etc.

6.2.2 ARBEIDSFORHOLD

Vi krever at leverandørene våre overholder alle lokale, nasjonale og internasjonale regler vedrørende ordnede arbeidsforhold bl.a. avlønning, arbeidstid, ikke-diskriminering i

ansettelsesprosesser/forfremmelser organisasjonsfrihet, retten til kollektive forhandlinger og helse/miljø/sikkerhets forskrifter.

Vi krever at leverandørene våre overholder sine lovpålagte forpliktelser knyttet til etablering av Samarbeids Utvalg, tariffavtaler, valg av fagforening etc. Alle ansettelser skal dokumenteres i skriftlige ansettelsesavtaler. Alle forhold knyttet til avlønning, overtidsbestemmelser skal følge retningslinjer i sentralavtaler, tariffavtaler, Arbeidsmiljøloven etc.

Arbeidstid skal til hver tid følge retningslinjene for arbeidstidsbestemmelser i Arbeidsmiljøloven, herunder også retningslinjene for maksimale arbeidstimer pr. dag og uke, samt overtidstimer pr. uke/måned/år.

Vi stiller krav til leverandørene om at de ikke under noen omstendighet skal dra fordel av arbeidsforhold i egen organisasjon, hos samarbeidspartnere eller underleverandører som bygger på bl.a. økonomisk utnyttelse, urimelighet i arbeidsforhold, trakassering av kjønn eller misbruk av noe slag.

Utenlandsk arbeidskraft skal sikres like arbeidsvilkår som øvrige norske arbeidstakere, og for leverandører av renholdstjenester krever vi at godkjenning og oppføring i renholdsregisteret hos Arbeidstilsynet, skal foreligge.

6.2.3 MILJØSTYRING

Sparebanken Vest har fokus på lavest mulig miljøbelastning i anskaffelsesprosesser. Alle våre leverandører har fått et krav om å være klimanøytrale innen utgangen av år 2020. Dette gjelder leverandører med fast avtale og leveranser over 100 000 kr årlig. Det betyr at våre leverandører forplikter seg til å være føre klimaregnskap, arbeide aktivt med forbedringer for reduksjon av eget avtrykk, samt kompenserer for eksisterende klimaavtrykk ved kjøp av sertifiserte kvoter. Leverandørene våre skal til enhver tid oppfylle og ligge i forkant av offentlige miljøkrav, samt sikre energi- og råstoffeffektive produksjonsmetoder. I forbindelse med Miljøfyrtårnsertifiseringen har vi tatt i bruk verktøyet «Kartlegging av leverandører» og integrerer dette i vårt innkjøpssystem. Kartleggingen gjennomføres kontinuerlig og gir oss en oversikt over leverandører og produkter som er sertifisert i henhold til Miljøfyrtårn, ISO-14001, EMAS, Svanemerket, FSC eller liknende. Vi jobber også for å påvirke våre mest sentrale leverandører om å miljøsertifisere seg.

Vi stiller krav til at leverandørene våre kartlegger alle miljørisikoer som kan foreligge forbundet med virksomhetens sektor/størrelse/geografiske beliggenhet/produksjon etc. Leverandøren skal videre sikre at driften er i samsvar med lokale og nasjonale regler og retningslinjer for helse/miljø/sikkerhet, herunder bl.a. Internkontrollforskriften. Leverandørene må ha utarbeidet en «miljøpolicy» tilpasset deres bransje med klare mål og tiltak for miljøstyring og viktigste utfordringer knyttet til disse.

Leverandørene skal jobbe proaktivt for å redusere virksomhetens eventuelle negative påvirkning på miljøet, med spesielt fokus på redusert energiforbruk, avfallsgjenvinning samt innføring og bruk av miljøvennlig teknologi i produksjonsprosesser, og kunne vise til stadig forbedring gjennom rapportering og oppfølgingssystemer.

Varer og tjenester som leveres til Sparebanken Vest skal være produsert på en slik måte at det økologiske mangfoldet ivaretas og at arealer og naturressurser forvaltes på en

mest mulig bærekraftig måte. Ved evaluering av tilbud i forbindelse med tilbudsforespørsler vil vi i stor grad vektlegge om leverandørene er miljøsertifisert.

Banken krever at leverandørene våre ikke tilbyr eller leverer produkter av tropisk tømmer. Leveranse av kopipapir, konvolutter og øvrige trykksaker skal tilfredsstillende miljømergingskravene til Svanen, FSC eller EU-blomsten. IKT-utstyr som leveres til banken skal ikke inneholde helse- og miljøskadelige kjemikalier. Alt teknisk utstyr skal ha lavt energiforbruk og tilfredsstillende internasjonale standarder som ENERGY STAR Versions 5.0 or 6.0/1.2, EPEAT, ECMA 370/The Eco Declaration, Blue Angel, TCO, European Eco-label.

Ved anskaffelse av biler setter Sparebanken Vest følgende krav:

- Innkjøp og leasing av nye personbiler skal kun være fossilfrie modeller
- Innkjøp og leasing nye varebiler skal kun være fossilfrie modeller
- Innkjøp og leasing av nye biler til tjenestebruk skal kun være fossilfrie modeller

6.2.4 ETISK VIRKSOMHET

Sparebanken Vest krever at leverandørene sikrer at virksomheten drives i samsvar med alle relevante lover og regler for etisk forretningspraksis, og arbeider proaktivt med å kartlegge og redusere risikoen for uetisk forretningspraksis. Vi stiller blant annet følgende krav for etisk virksomhet:

- Personlig og fortrolig informasjon skal oppbevares på en trygg måte og ikke utleveres uten tillatelse eller i brudd med gjeldende lover om data- og personvern
- Gaver eller andre fordeler som kan oppfattes som bestikkelser skal ikke tilbys våre ansatte, og slik praksis skal heller ikke aksepteres overfor egne ansatte
- Enhver form for hvitvasking skal tas avstand fra og leverandøren skal ta alle nødvendige forhåndsregler for å unngå at andre gjennom økonomiske transaksjoner benytter leverandøren for å hvitvaske penger
- Leverandørens virksomhet skal til enhver tid drives i henhold til gjeldende konkurranselovgivning og skal ikke delta i ulovlig prissamarbeid
- Leverandørene skal ha et varslingsystem hvor de ansatte skal kunne gi bekymringsmeldinger uten frykt for represalier

6.2.5 RAPPORTERING

Vi krever at leverandørene rapporterer og dokumenterer hvilke tiltak som iverksettes for å sikre at kravene til samfunnsansvar, bærekraftig verdiskaping og klimaarbeid etterleveres, samt at de bidrar til åpenhet og dialog ved brudd eller mistanke om brudd slik at nødvendige utbedringstiltak iverksettes umiddelbart. Dersom en leverandør mistenker brudd bakover i verdikjeden, skal vi bli varslet umiddelbart.

Videre krever vi også at vi kan gjennomføre årlige revisjoner hos leverandøren for å sikre at leverandørens tiltak følges opp og etterleveres, samt at leverandørene så langt som mulig legger til rette for dette. Det forventes at virksomhetens ledelse deltar på revisjonene. Alle punkt i 6.1 vil bli revidert.

6.2.6 KLIMAKRAV TIL LEVERANDØRER

Sparebanken Vest stiller krav om at alle leverandører som har faste leveranser til banken i et årsvolum > NOK 100.000,- skal være klimanøytrale virksomheter iht. FN initiativet Climate Neutral Now innen 31.12.20. Dette betyr at virksomhetene årlig må:

- Føre klimaregnskap
- Definere tiltak for å redusere klimaavtrykket
- Kompensere for restutslipp ved å kjøpe sertifiserte klimakvoter

Leverandørene skal årlig rapportere klimaregnskap og klimahandlingsplan til Sparebanken Vest. Kravet om klimanøytral virksomhet er et absolutt krav for etablering av avtaler med nye leverandører, mens avtaler med eksisterende leverandører som ikke tilfredsstillt kravene innen tidsfristen vil bli avsluttet.

6.3 Sanksjoner ved brudd på Sparebanken Vest sin innkjøpspolicy

Sparebanken Vest kan foreta innsyn og revisjon i leverandørenes rutineverk. Brudd på bestemmelsene om samfunnsansvar, bærekraftig verdiskaping og klimakrav anses som kontraktsbrudd og kan gi grunnlag for heving av avtalen.

Dersom leverandørene ikke overholder ett eller flere av kravene i dette dokumentet, vil vi kunne be om at det gjøres utbedringer. Slike utbedringer skal være fullført innen avtalt frist. Sparebanken Vest vil gjennomføre ny revisjon av utbedringene.

Dersom bruddet etter utbedring fortsatt ansees som vesentlig vil det bli betraktet som et avtalebrudd og banken vil revurdere avtalevilkårene, noe som kan medføre at avtaleforholdet avsluttes. Ved vurderingen av hva som utgjør et vesentlig avtalebrudd, vil det legges vekt på alvorlighetsgraden av selve bruddet og om bruddet medfører tap av omdømme eller fare for tap av omdømme for Sparebanken Vest.

7. Våre investeringer og eierstyring

Som investor og distributør av verdipapirfond til våre kunder har vi mulighet til å påvirke hvilke selskap som får finansiering, og hvordan eierskapet utøves.

7.1 Bærekraft i investeringer

Sparebanken Vest skal være åpen om våre eierinteresser og andre bindinger. En oversikt over selskaper hvor vi har eierinteresser, samt organisasjoner og andre sammenslutninger vi er tilknyttet, finnes i årsrapporten.

I selskaper hvor banken har eierposter, skal stemmegivning skje på grunnlag av dette prinsippdokumentet. Det innebærer også at vi ikke skal drive påvirkningsarbeid som kan ha negative følger for bærekraftig samfunnsutvikling.

Vi ønsker å bidra til at våre egne og kunders investeringer som gjøres gjennom våre kanaler skal være investert i selskap som gjør mer enn å oppfylle minimumskrav til bærekraft, miljø og ansvarlighet. For å oppnå dette må vi sette strenge krav til våre egne

investeringer, og synliggjøre fordelene ved aktivt å søke produkter som gjør mer enn disse minimumskravene for kundene. Vi vil bruke vår sterke regionale posisjon og distribusjonskraft til å påvirke gjennom de kanaler vi har.

Sparebanken Vest har forpliktet seg til å gjøre det vi kan for å støtte opp om FNs bærekraftsmål og gjennom UN Global Compact. For oss betyr dette at vi aktivt og kontinuerlig arbeider for å bidra til en mer bærekraftig utvikling gjennom egne handlinger og valg i driften, legger til rette for at kundene kan velge mellom et sett fond og fondsprodukter som legger til grunn gode prinsipper for bærekraftige investeringer, og at våre egne investeringer og finansieringsvirksomhet bidrar til bærekraftig utvikling både globalt og lokalt. Selskaper må kunne dokumentere at forvaltningsregler følges. Vi skal utvide porteføljen med grønne fond og har som mål om at minst halvparten av våre fond skal kunne klassifiseres som grønne innen 2023.

Sparebanken Vest skal sørge for at alle investeringer vi gjør tjener langsiktig verdiskaping og bidrar til et bærekraftig globalt finansielt system. Vi arbeider med å implementere en vurdering av korrupsjonsrisiko for potensielle investeringsobjekter i våre rutiner, for å sikre at vi bare investerer i selskap med gode rutiner for korrupsjonshåndtering. Vi støtter prinsippene i FN PRI – prinsipper for ansvarlig investering – i egne investeringer og i vår forventning til våre leverandører. Videre har vi som et prinsipp at man i fravær av strengere lokal lovgiving som et minimum skal etterleve internasjonale standarder for bransjer og virksomheter. Vi tilstreber at våre investeringer og prosedyrer for å vurdere og følge opp investeringene vi har gjort skal foregå i henhold til initiativets seks UN Principles for Responsible Investments

1. Vi skal innarbeide ESG-temaer i investeringsanalyser og beslutningsprosesser.
2. Vi skal være aktive eiere og innarbeide ESG-temaer i vår eierskapsutøvelse.
3. Vi skal arbeide for tilfredsstillende rapportering av ESG-temaer fra de selskapene vi er investert i.
4. Vi skal fremme aksept for, og implementering av, prinsippene i finansmarkedet.
5. Vi skal samarbeide for å sikre en effektiv gjennomføring av prinsippene.
6. Vi skal rapportere om våre aktiviteter og utviklingen i arbeidet med implementering av prinsippene.

7.2 Vurdering av etikk, miljø, samfunnsansvar og bærekraft i investeringer

Etikk-, miljø-, samfunnsansvars- og bærekraftshensyn skal være gjennomgående i all investering og kapitalforvaltning som gjennomføres på vegne av Sparebanken Vest eller bankens kunder gjennom våre distribusjonskanaler.

I rollen som investor gjør vi valg knyttet til hvilke selskap og strukturer vi skal investere i. Sparebanken Vest gjør egne investeringer gjennom likviditetsporteføljen og ventureporteføljen. Likviditetsporteføljens investeringsmuligheter og rammer er definert av banken i et eget investeringsmandat. Gjennom vår ventureportefølje investerer vi i gründerselskaper på Vestlandet, og ønsker således å bygge opp under fremtidig verdiskaping i vår region.

I rollen som distributør av verdipapirfond til våre kunder, setter vi klare krav til leverandørenes forvaltning og oppfølging av investeringer som inngår i verdipapirfondene. Som distributør og kundenes rådgiver har vi også mulighet til å synliggjøre ansvarlig forvaltning og eierstyring i fondene som et vurderingskriterium for våre kunder i valg av verdipapirfond både ved kjøp, endringer i spareavtaler og salg av andeler.

7.3 Investeringer i likviditetsporteføljen

Sparebanken Vest har til enhver tid en betydelig portefølje av likvide investeringer som en del av kravene som stilles til oss som bank. Disse investeringene er styrt gjennom et forvaltningsmandat med klare føringer for forvaltningen både med tanke på risiko og samfunnsansvarsprinsipper. Investeringene gjøres utelukkende i gjeldspapirer utstedt av stater, banker, finansinstitusjoner, norske selskaper, norske og svenske kommuner, norske fylkeskommuner og selskaper med statlig/kommunal/fylkeskommunal garanti, og er benevnt som sertifikater og obligasjoner i kvartals- og årsregnskap.

Investeringene i likviditetsporteføljen skal gjøres i henhold til Sparebanken Vests bransje- og generelle krav, og forvalter har samme krav på seg som fondsleverandørene som distribueres til å ha gode systemer for oppfølging av samfunnsansvar i porteføljen.

7.4 Investeringer i ventureporteføljen

Sparebanken Vest er direkte investor i en rekke selskap som vi mener er viktige for å bygge opp under langsiktig vekst i vår region. De fleste selskapene er små, lokale oppstartsbedrifter, mens andre er større aktører som spiller en sentral rolle i utviklingen av et bærekraftig vestland og et bærekraftig finansielt system.

Vi tilstreber at våre investeringer og prosedyrer for å vurdere og følge opp investeringene vi har gjort, skal foregå i henhold til initiativets UNPRIs seks prinsipper for ansvarlige investeringer. Investeringsbeslutning og forventninger til selskapene følger i stor grad samme kriterier som beskrives for kredittgivningsprosessen. Selskapene som inngår i porteføljen skal signere egenmelding som bekrefter selskapets holdninger og ansvar for å ta samfunnsansvar.

7.5 Spesielt om selskaper der vi overtar eierposisjoner gjennom restrukturering

Som bank kan vi komme i situasjoner hvor vi tiltrer pant i virksomheter, og dermed overtar eierandeler uten selv å velge å investere. Hovedformålet med disse selskapene er ikke å bli værende som langsiktig eier, men å hjelpe selskapene til å finne bærekraftige forretningsmodeller og finansiering, for deretter å avhende andelene i selskapet.

Vi tilstreber aktivt å bruke vår eierposisjon til å påvirke selskapet til å etterleve våre prinsipper for bærekraft, etikk, eierstyring og samfunnsansvar og derigjennom å gjøre selskapet bærekraftig og interessant for nye investorer.

7.6 Sparebanken Vest som distributør av verdipapirfond

Sparebanken Vest tilbyr investeringsrådgivning og en rekke verdipapirfond til våre kunder. Fondene vi tilbyr forvaltes av eksterne fondsforvaltere som er underlagt streng lovgivning for å beskytte kundene og deres fondsandeler. Utover dette sikrer vi at våre fondsleverandører har gode retningslinjer for samfunnsansvarlige investeringer. Våre kunder skal være sikre på at investeringene gir god avkastning både finansielt og samfunnsmessig.

For å kunne yte god rådgivning og gi kundene et godt sett med valgmuligheter skal vi tilby et oversiktlig fondsutvalg fra flere leverandører og med ulike investeringsstrategier. Fondene som tilbys skal gi kundene mulighet til å sette opp en diversifisert portefølje bestående av både brede og spisse fond, samtidig som det skal være mulig for våre rådgivere å gi gode og informerte råd.

I rollen som distributør av verdipapirfond kan vi påvirke gjennom vår forhandlingsmakt overfor potensielle fondsleverandører, og gjennom en god og tett dialog med våre kunder. Som distributør av UCITS verdipapirfond er vår mulighet til å påvirke investeringene i de enkelte fondene begrenset. Ettersom verdipapirfondene som kjøpes gjennom banken er kundenes eiendeler, kan vi ikke selv styre eierskapet. Vår mulighet til å påvirke ligger derfor i prosessene for forvalterseleksjon og oppfølging, samt å bidra til gode valg i rådgivningen kundene:

1. Valg og oppfølging av fondsleverandører og fond som gjøres tilgjengelig hos Sparebanken Vest
2. Synliggjøre og fremme etikk, samfunnsansvar og bærekraft i rådgivning og kommunikasjon
3. Direkte anbefalinger om stopp av spareavtaler og begrunnede anbefalinger om salg av enkelte verdipapirfondsandeler

Sparebanken Vest bruker alle disse virkemidlene der hvor vi ser at forvalter ikke tar det ansvaret de har kommunisert til oss tidligere, ikke dokumenterer sin selskapsoppfølging på en god nok måte, eller hvor oppfølging ikke gir resultater eller får konsekvens.

7.6.1 KRAV TIL FONDSLEVERANDØRER

Alle fond og fondsleverandører som tilbys til kundene gjennom Sparebanken Vests kanaler, skal ha godt dokumenterte strategier og prosesser for etikk i forvaltning, samt oppfølging av etikk, samfunnsansvar, bærekraft og miljø gjennom aktiv stemmegiving i generalforsamlinger. Krav til dokumentasjon dekkes gjennom offentlig tilgjengelige beskrivelser av strategi og filosofi knyttet til negativ/positiv screening i forvaltningen, og samarbeid med og bruk av anerkjente overvåknings- og analysetjenester som tilbyr oppfølging av ESG i forvaltningen.

Mange norske forvaltningsselskaper opererer i dag med Oljefondets eksklusjonsliste som rettesnor for egen forvaltning. Vi krever at forvalterne også har gode prosesser for aktivt eierskap, tar et selvstendig standpunkt knyttet til eierskap og eventuell eksklusjon. Vi ønsker åpenhet om etiske vurderinger og etiske valg, og krever at leverandører er åpne om sine eierskapsprosesser og eksklusjonslister.

Vi er opptatt av at forvalterne ikke selv skal bidra i påvirkningsarbeid for å svekke samarbeid om internasjonale standarder på områdene miljø, eierstyring, bærekraft og

samfunnsansvar, men være en positiv og åpen bidragsyter. Det er ikke tilstrekkelig at en forvalter tilslutter seg retningslinjer og regler på området. Forvalteren må også kunne dokumentere at forvaltningsregler følges, at endringer i eksklusjonslister faktisk påvirker investeringsbeslutningene, og ta aktive valg for å søke bærekraftige investeringer.

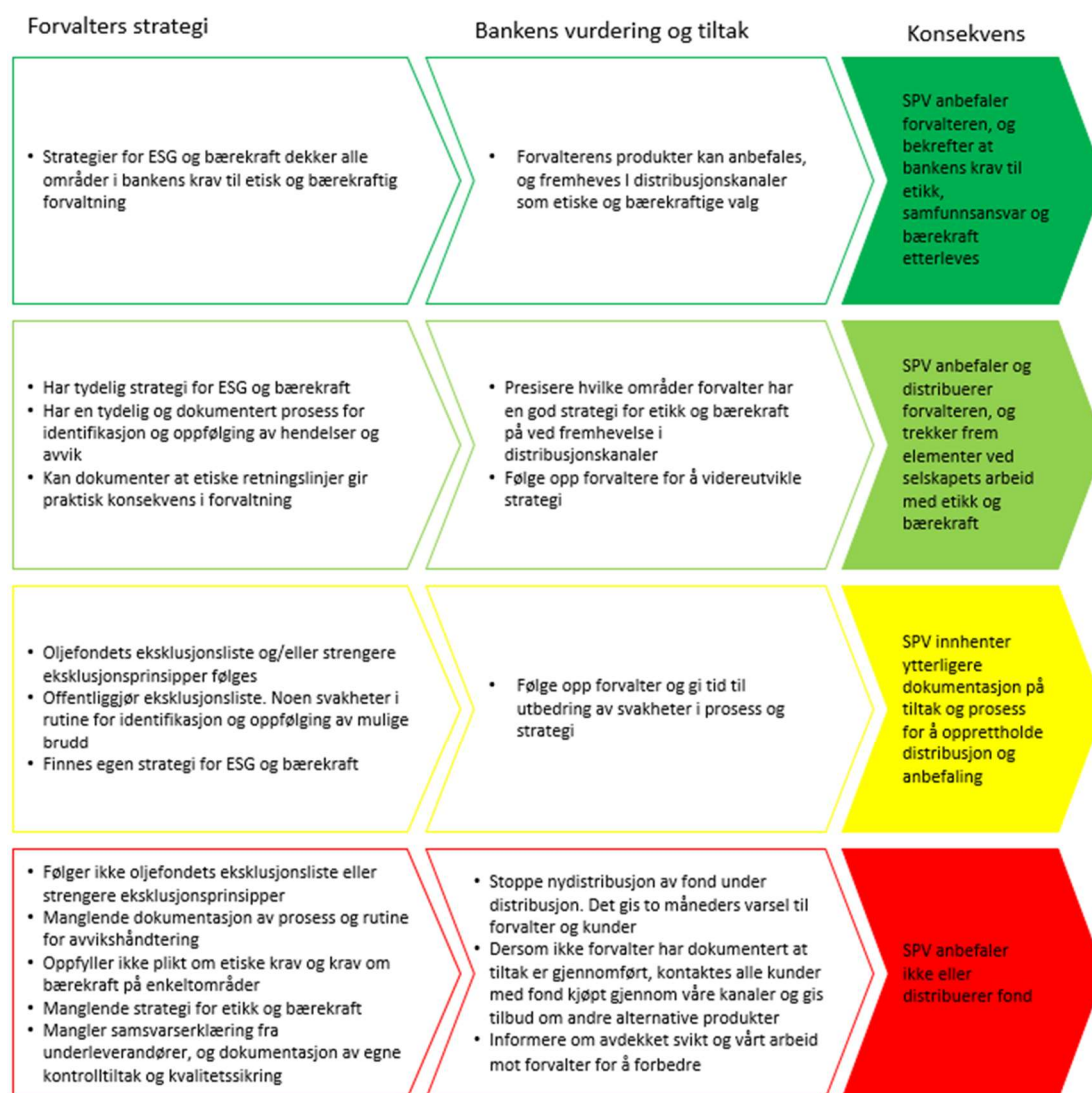
7.6.2 VALG AV FONDSLEVERANDØRER

I valg av fond og fondsleverandører som skal tilbys gjennom våre kanaler, vurderer vi en rekke kriterier; herunder investeringsfilosofi, -univers og mandat, avkastning over tid, forvaltere og historikk, størrelse på forvaltningsorganisasjon og kriterier for samfunnsansvar og eierstyring. Hvert enkelt fond skal også ses i sammenheng med det totale fondstilbudet.

Vi stiller krav til at våre fondsleverandører har en god og bevisst tilnærming til samfunnsansvar i sine investeringer. Vi krever at fondsleverandørene har signert eller etterlever tilsvarende investeringsprinsipper som UN PRI, og har klare retningslinjer for eksklusjon av selskap. Forvaltere skal ikke investere i selskap knyttet til våpenproduksjon, brudd på menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter, miljøvernkrav, og arbeid mot korrupsjon. Vi vil prioritere forvaltere som tar hensyn til tema som ansvarlig forvaltning av våre felles ressurser som vannressurser, fiskeri og havbruk, skog og trevirke, materialluthenting, ansvarlig oljeutvinning og foredling av petroleumsprodukter, og andre tema som inngår i bransjevurderingene i dette dokumentet.

Forvalterteam, størrelse på organisasjonen og rykte inngår også i vurderingen. Seriøse og robuste forvaltere er en forutsetning for å skape tillit til distribusjon gjennom våre kanaler, og en forutsetning for at vi skal ha tillit til at forvalterne følger opp våre krav til etikk og bærekraft i forvaltning.

Vi distribuerer kun fond hvor forvalter selv gjennomfører forvaltningen. Vi gjennomfører videre undersøkelser dersom et aktuelt fond har underliggende produkter og leveranser fra andre, slik at faktisk risiko og motpart er avklart.

7.6.3 OPPFØLGING AV FONDSLEVERANDØRER OG FONDSUTVALG

I tillegg til en vurdering av nye produkter, gjennomfører vi kontinuerlige vurderinger knyttet til informasjon og dokumentasjon om forvalternes holdning til bærekraft. Vi har dedikerte ressurser som kontinuerlig vurderer samfunnsansvar og etterlevelse av bærekraftstrategi og prosesser i de produktene vi distribuerer. Vi vil avvike produktet i vår portefølje dersom vi oppdager at beskrevne prosesser ikke er fulgt, og forvalter ikke kan dokumentere tiltak for negativ screening, aktivt eierskap eller eksklusjon. Som følge av at vi ikke eier andelene som kundene har kjøpt gjennom bankens distribusjonskanaler, har vi ikke mulighet til å selge oss ut av verdipapirfondene dersom vi har mistanke om eller oppdager brudd på de etiske retningslinjene. Vi vil derfor benytte andre muligheter vi har for påvirkning gjennom å:

1. Legge press på forvaltere slik at disse har gode rutiner og prosesser for å gjøre riktige etiske, miljømessige og bærekraftige valg, samt for å påvirke selskaper de har eierposisjoner gjennom aktiv eierstyring
2. Kreve dokumentasjon på at forvalter har fulgt opp forhold med selskaper som bryter med forvalterens prinsipper for etikk, miljø og bærekraft

3. Synliggjøre forvalternes brudd med kommuniserte retningslinjer og investeringsmandat dersom selskapet ikke utbedrer avviket og forblir i porteføljen over tid
4. Stoppe nysalg av produkter som ikke oppfyller våre krav til bærekraftig forvaltning
5. Anbefale kunder til å stoppe spareavtaler og bytte til andre produkter dersom forvalter ikke følger opp selskapene, og ikke tar konsekvens av manglende forbedringer hos selskapet

Våre fondsleverandører skal årlig motta vår policy for bærekraftige og etiske investeringer. Våre fondsleverandører skal være kjent med at det forventes en redegjørelse for hvordan det arbeides mot våre mål og forventninger for hver evaluering.

7.6.4 FREMSTILLING AV ETISK PROFIL OG AVKASTNING

Sparebanken Vest ønsker at alle fond skal kunne sammenlignes på en god og oversiktlig måte - både med tanke på forvaltning, kostnader, oppnådde resultater, og etisk plattform. Vi er i prosess med å vurdere fond og fremstilling av fondsuniverset til våre kunder, og vil vurdere mulige løsninger for å inkludere samfunnsansvar. Vår holdning er at uavhengig av dette, skal det tydelig fremgå hvor fondet har strengere regler og retningslinjer enn bransjestandarden for å fremstille et produkt som et etisk alternativ.

7.6.5 OVERORDNET BESKRIVELSE AV KRAV TIL SYSTEMER OG OPPFØLGING

God etisk forvaltning består foruten gode retningslinjer for investering også av gode

1. System, rutiner og prosesser for å avdekke og identifisere hendelser som kan indikere brudd
2. Rutiner og prosesser for gransking av brudd
3. Rutiner for involvering og aktivt eierskap i de enkelte selskapene som er involvert
4. Definerte prosesser for avvikling av eierskap i tilfeller hvor det avdekkes kritikkverdige forhold og disse ikke innen rimelig tid utbedres etter dialog med selskapet

Vi skal ikke fortsette distribusjon av produkter hvor kravene til prosess for oppfølging av samfunnsansvarstema ikke følges opp på en forsvarlig måte. I vår kontakt med potensielle forvaltere vil vi derfor særlig se etter og kommentere svakheter vi ser i eksklusjonskriterier, rutiner og prosessbeskrivelser.

Vi forventer at forvalterne selv følger opp brudd i henhold til egen etikk, miljøkrav og menneskerettigheter relatert til allerede kommuniserte retningslinjer for oppfølging. Vi følger opp dette gjennom overvåkning av mediebildet, uttalelser fra organisasjoner, offentlig tilgjengelige eksklusjonslister og varsler. Ved konkrete indikasjoner på brudd på våre forventninger, vil vi be om forvalters vurdering av hendelsen, samt plan for involvering. Involveringsprosesser og aktivt eierskap kan i sin natur gå over lengre tid, og Sparebanken Vest har rutine for å be om å følge opp over tid de enkelte forvalternes dokumentasjon på oppfølging. Der hvor forvalter ikke kan fremlegge dokumentasjon, eller oppfølgingen etter vår vurdering ikke er tilfredsstillende, vil vi stoppe nysalg av

produktet i våre distribusjonskanaler og informere kunder med eierandeler i fondet kjøpt via våre kanaler om våre funn og oppfølgingsprosess.

Vi skal revidere vurderingene knyttet til de enkelte fondsleverandørenes system minimum årlig, og forventer å se en reell forbedring av forvalternes oppfølgingsystemer hvor vi finner mangler.

Revidering av dokumentasjon for etterlevelse av samfunnsansvar, etikk, hvitvaskingsregler, krav til åpenhet, bærekraft, eierstyring hos alle selskap vi har eierposisjoner i, og eierstyring hos alle forvaltere, skal som et minimum gjennomgås årlig. Revideringen innbefatter også gjennomgang av oppfølging av nødvendige forbedringstiltak knyttet til prosesser og rutiner.

8. Samfunnsansvarlig kredittprosess i Bedriftsmarked

Sparebanken Vest ønsker å fremme bærekraftige løsninger og oppmuntrer til bærekraftig forretningsvirksomhet, og har implementert retningslinjer hvor relevante risikoer knyttet til etikk og bærekraft skal vurderes på lik linje med andre risikoer i kredittgivningen. Generelle og bransjespesifikke vurderinger er spesielt beskrevet i eget kapittel 9.

I henhold til bankens kredittstrategi skal vi ikke yte finansiering til kunder/virksomheter som:

- Vi har grunn til å tro ikke følger bankens etiske retningslinjer eller som på andre måter driver virksomhet som strider mot allmennhetens oppfatning av god etisk atferd.
- Har opptrådt uredelig overfor banken eller det er kjent at har opptrådt uredelig overfor andre aktører, eller hvor det er kjent at selskapet eller eiere har vært involvert i kriminell virksomhet.
- Driver i strid med offentlige lover, forskrifter og pålagte miljøkrav, eller ikke har nødvendig godkjenning fra offentlige myndigheter.

Retningslinjene gjelder for all kredittvirksomhet i bedriftsmarked. De vurderinger som gjøres skal dokumenteres og inngå i beslutningsgrunnlaget for hver enkelt kunde og kredittsak, for nye kunder og ved fornyelse av avtaler hos eksisterende kunder.

8.1 Vurdering av etikk, miljø, samfunnsansvar og bærekraft i kredittgivning

Sparebanken Vest har implementert systemer og etterlever rutiner under gjeldende lovgivning for anti-hvitvaskingsarbeid.

Vi krever at selskapene vi finansierer eller investerer i ikke skal være involvert i økonomisk kriminalitet, herunder korrupsjon, eller hindre avdekking av korrupsjon. Selskaper som vi finansierer må bekrefte i en egenerklæring at de følger dette samt bekrefter at de ikke er kjent med at korrupsjon eller påvirkningshandel forekommer eller

har forekommet hos seg selv, mellommenn de benytter, hos sine leverandører eller hos underleverandører.

Som et minimum skal selskapene ha et bevisst forhold til korrupsjon og risikofaktorer knyttet til dette. For større selskaper vi finansierer, har vi som minimumskrav at det finnes tilfredsstillende kontroll- og styringssystemer som behandler tiltak ved mistanke om korrupsjon, varslingsrutiner for intern mistanke om korrupsjon, samt krav til hvordan sine leverandører og underleverandører skal etterleve de samme kriteriene.

Sparebanken Vest ønsker at selskapene vi finansierer viser at de har på plass rutiner for å oppfylle lovkrav og gjennom ledelse, ord og handling fremstår på en måte som er i tråd med allmennhetens oppfatning av god etisk adferd. Ved brudd på kundeforholdets formål og tilsiktet art, som ikke er akseptabelt ut fra våre kriterier, vil vi søke å avvikle kundeforholdet.

Som bank med en sterk regional posisjon har vi et spesielt ansvar for å påvirke gjennom de kanaler vi har tilgjengelig. Under kundekontakten ønsker vi å øke bevisstheten om samfunnsansvar hos våre bedriftskunder, og vi tror dette skaper merverdi for kundeforholdet. Som en naturlig del av våre risikovurderinger, er har vi etablert retningslinjer for vurdering av hvordan kundene håndterer miljø- og samfunnsmessige hensyn og eierstyring. Dette gjelder både små og større selskaper. Kravet til eventuell dokumentasjon vil avhenge av kundens størrelse, og for større bedriftskunder vil vi søke forståelse av selskapets holdning til bærekraft og hvordan dette følges opp.

8.2 Vurderingsprosessen for bedriftskunder

Som en del av bankens "Kjenn din kunde"-rutiner gjennomfører vi alltid en grundig identitetskontroll av nye kunder, deres eiere og reelle rettighetshavere. Før vi inngår et kundeforhold med bedriftskunder, gjennomfører vi en kartlegging og vurdering av blant annet selskapsstruktur, eierstruktur, skatteforhold og opphavet til kundens egenkapital. Vi skal ikke være involvert i prosesser hvor det legges til rette for skatteplanlegging som fremstår eller kan oppfattes for oss som en skatteomgåelse. Bedriftskundens selskaps og eierskapsstruktur skal være oversiktlig. Kompliserte selskapsstrukturer skal være forstått av banken, og reelt eierskap og identitet på reelle eiere skal være vurdert som en del av kredittvurderingen. Vi forventer også at kundene har et klart forhold til hvem egne kunder er og å sikre at forretningen er basert på lovlig virksomhet.

Vi har definert følgende prosess for nye og eksisterende kunder:

1. Selskapene skal ikke inngå i Norges Banks liste over utelukkende selskaper, også kalt eksklusjonslisten
2. I kredittvurderingen skal vi undersøke om det er særskilt risiko knyttet til temaene etikk, klima, miljø, eierstrukturer, brudd på arbeidstaker- og menneskerettigheter, og korrupsjon. Dette gjøres blant annet ved å bruke relevante spørsmål og vurderinger beskrevet i egen spørsmålsveileder samt landrisikovurdering når dette er relevant. Ved lav risiko og vurdering om at banken ikke kommer i brudd med prinsippene for samfunnsansvar vil kunden vurderes i henhold til bankens kredittstrategi. Kreditten blir utbetalt ved positiv beslutning.
3. Ved medium eller høy risiko utføres en særskilt risikovurdering av relevante risikofaktorer, og dokumentasjon av vurderingene skal legges ved

kreditsaken. Saker som blir vurdert å ha medium til høy risiko skal vurderes av Konserndirektør Bedriftsmarked og Konserndirektør Risk Management. Anslått alvorlighetsgrad av negative virkninger vil være en avgjørende faktor for eventuell finansiering og eventuelle krav om tiltak og utbedring av avvik innen en passende tidsperiode. Dersom risiko og vurdering tyder på at banken vil komme i brudd med bankens prinsipper for samfunnsansvar, stoppes prosessen.

8.3 Bransjespesifikke samfunnsansvars risikoer og kontroversielle aktiviteter

Enkelte bransjer er forbundet med spesiell risiko for negativ miljømessig og sosial påvirkning på naturområder og beskyttede områder. Dette kan, dersom ikke gode tiltak er gjennomført, bidra til økt finansiell risiko, juridisk risiko og til dels interessekonflikter. Sparebanken Vest har derfor etablert ulike vurderingskriterier for enkelte relevante bransjer i tillegg til de generelle. Disse er spesielt beskrevet i kap. 9 retningslinjer for generelle krav og bransjespesifikke vurderinger.

8.4 Vurderingsverktøy

Som et ledd i vurderingen av relevante risikoer knyttet til etikk og bærekraft har banken utarbeidet en veiledning med spørsmål innen temaene etikk, klima, miljø, eierstrukturer, arbeidstakerrettigheter, og korrupsjon. Disse spørsmålene brukes som en veiledning og et vurderingsverktøy der det er nødvendig eller hensiktsmessig. Temaer som er særlig relevante for kundens risiko skal være i fokus.

Et kriterium for ethvert kundeforhold er at kundene følger lovverk og avtaleverk som gjelder i Norge og i de landene der kundene er til stede. Dette inkluderer blant annet å støtte og respektere vern om internasjonalt anerkjente menneskerettigheter og ikke medvirker til brudd på arbeidstaker- eller menneskerettigheter, i egen drift, hos leverandører eller i andre deler av verdikjeden.

Sparebanken Vest ønsker at våre kunder tilstreber likestilling, har nulltoleranse mot rasisme og annen diskriminering på sine arbeidsplasser og hos sine underleverandører.

Tilsvarende forventer vi at kundene har en miljøpolicy for hvordan de skal ivareta miljøet og minimere sitt miljøfotavtrykk. Sparebanken Vest forventer at våre kunder tar hensyn til reguleringer for bruk av naturressurser, aktivitet i områder som i dag har annet bruksområde for lokalbefolkning eller urfolk, eller i områder med sårbart miljø, truede arter eller vannmangel. Banken forventer også at FPIC prinsippene for fritt, forhåndsavgitt og informert samtykke følges for å hindre konflikter om naturressurser og landområder, herunder også konflikter rundt småbruksdrift.

Landrisiko skal inngå i vurderingen dersom kunden har virksomhet, operasjoner eller prosjekt i land utenfor høyinntektslandene i OECD, hvor vi tar utgangspunkt i landklassifiseringen til OECD. Landrisiko analyse skal utføres der det er relevant. Vurderingen benyttes for særlig vurdering av risiko knyttet til hvitvasking, korrupsjon, terrorfinansiering, miljø, arbeider- og menneskerettigheter.

8.5 Klimakrav til våre bedriftsmarkedets kunder

Sparebanken Vest har en klar målsetning om å redusere klimagassutslipp i utlånsboken til bedriftsmarked for å bidra til å nå de overordnede klimautslipp målene til Norge. SPV skal gjøre dette gjennom å prioritere mer klimavennlige finansieringer på nye prosjekter og stille strengere krav til nye og eksisterende kunder som ikke ønsker å ta nødvendige grep. Alle selskaper skal etterstrebe å bruke best mulig tilgjengelig teknologi, miljøvennlige materialer, prosesser, avfallshåndtering, redusere utslipp i verdikjeden og etterstrebe det mest klimavennlige alternativet. Banken har satt offensive bransjespesifikke mål for klimarisiko og bærekraft i utlånsboken og banken vil be om relevante klimautslippsdata fra nye og eksisterende kunder. Vi har utviklet en egen webportal for registrering av den etterspurte klimautslippsdataen.

	Næringseiendom	Andel utlånsvolum som tilfredstiller dagens kriterier for grønne obligasjoner skal økes til 30% innen 31.12.2022
	Fiskeri og Fiskeindustri	Andel utlånsvolum som defineres som grønn maritim ihht CICERO's shades of green skal økes til 50% innen 31.12.2024
	Småkraft	SPV ønsker å styrke sin posisjon ved å finansiere flere grønne småkraftverk.
	Havbruksnæringen	Andel utlånsvolum som defineres som grønn teknologi skal økes til 50% innen 31.12.2025
	Shipping	Karbonintensitet: CO2 utslipp per transportenhet skal reduseres med minimum 15% innen 2023 og med minimum 50% innen 2030 (målt mot utslippsdata for driftsåret 2019) Innen 2023 skal minimum 75% av utlånsvolum være skip som er på gjennomsnitt eller bedre innenfor sitt shippingsegment eller benchmarkgruppe.

8.6 Oppfølging av kunder

Vi legger vekt på å ha gode prosesser på plass i etableringen av kunder, men vi har også et ansvar for å følge opp kundene gjennom kundeforholdet. For å følge opp våre kunder og våre eierinteresser vil banken etterspørre dokumentasjon dersom vi får mistanke om at det har oppstått forhold som bryter med våre prinsipper.

Gjennomgang av de enkelte kundeforholdene skal som et minimum gjennomgås årlig. Revideringen innbefatter også gjennomgang av oppfølging av nødvendige forbedringstiltak knyttet til prosesser og rutiner.

9. Vurderinger knyttet til enkeltbransjer og generelle kriterier for investering/finansiering

Sparebanken Vest er forpliktet til å håndtere samfunnsmessig og miljømessig risiko, og sørge for at selskapene vi finansierer har satt seg inn i og reduserer de negative effektene av sine aktiviteter på en ansvarlig måte. Banken har utarbeidet et sett generelle kriterier for hva vi mener bør inngå i vurderingen av selskaper som søker finansiering hos oss, skal inngå i vårt investeringsunivers eller vurderes som leverandør til bankens interne prosesser.

Disse inkluderer prinsipper som er nedfelt i blant annet:

- Menneskerettighetene (som beskrevet i FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter)
- Arbeidsmiljøloven
- ILO Declaration on Fundamental Principles and Rights at Work
- ILO Minimum Age Convention
- Personopplysningsloven
- Korrupsjonskonvensjonen
- Hvitvaskingsloven
- Skatteloven
- Ligestillings- og diskrimineringsloven
- Naturmangfoldloven og Svalbardmiljøloven
- Våtmarkskonvensjonen (Ramsarkonvensjonen)
- Forurensningsloven
- Regnskapsloven
- Dyrevelferdsloven

Enkelte krav er absolutte, mens andre krav må ses opp mot bedriftenes størrelse og lokasjon. Vi forventer for eksempel at alle våre kunder og investeringer holder seg innenfor norsk lov og internasjonale konvensjoner, men mener at det er behov for å se krav til dokumentasjon av rutiner og rapportering opp mot selskapenes størrelse. Innenfor fondsforvaltningen vil investeringsuniverset ofte være preget av større selskaper enn det som er tilfellet for mange av våre utlånskunder som primært holder til på Vestlandet. På samme tid sitter banken tettere på de enkelte investeringene på

utlåns siden og kan selv vurdere selskap og prosjekt mer inngående fra sak til sak. Vi ønsker ikke å finansiere eller investere i selskaper som bryter med prinsippene som beskrevet ovenfor, eventuelle avvik eller ulikheter i krav er beskrevet særskilt.

9.1 Generelle krav

9.1.1 EIERSTYRING, HVITVASKING OG KORRUPSJON

Ny Hvitvaskingslov trådte i kraft 15.10.2018. Lovens formål er å forebygge og avdekke hvitvasking og terrorfinansiering. Sparebanken Vest har etablert strenge rutiner og rammeverk for å etterleve våre lovpålagte plikter og motvirke at banken blir brukt til hvitvasking av utbytte fra straffbar handling eller bidrar til terrorfinansiering. Sparebanken Vest skal kontrollere opplysninger om potensielle kunder ved etablering av kundeforhold, samt at etablerte kundeforhold skal følges opp løpende. Risikoen for transaksjoner med tilknytning til hvitvasking og terrorfinansiering skal vurderes jevnlig og bankens retningslinjer skal sikre at der er klare konsekvenser ved manglende etterlevelse og at brudd gir konsekvens for distribusjon og finansiering. Enhver transaksjon eller situasjon som gir grunnlag for mistanke om hvitvasking eller terrorfinansiering vil bli rapportert og oversendt til Økokrim.

Sparebanken Vest ønsker full åpenhet om eierforhold og at informasjon om dette tilgjengeliggjøres - også for deleide datterselskaper og joint ventures, og transaksjoner mellom selskapet og selskapets ledelse. Det skal i enhver sak avgjøres om det finnes reelle rettighetshavere i tillegg til kunden. Dersom det er reelle rettighetshavere, skal det innhentes opplysninger som er tilstrekkelige til å vite hvem disse er. Opplysninger om reelle rettighetshaveres identitet skal bekreftes ved egnede tiltak og registreres i bankens systemer.

Vi forventer videre at forvaltere bruker sin stemmerett i eierspørsmål, spesielt med tanke på å styrke prinsipper om åpenhet, god eierstyring og rettferdig avlønning. Selskapets beste skal alltid stå i fokus.

Vi forventer at eiere og forvaltere ser til at selskaper de har investert i ikke er involvert i transaksjoner som kan være egnet for hvitvasking og terrorfinansiering. Det bør sikres at det foretas identifisering av motparter i transaksjoner og kundeforhold.

Sparebanken Vest har nulltoleranse for korrupsjon, hvitvasking og terrorfinansiering, og vi forventer at våre kunder og forvaltere har systemer og rutiner på plass for at dette ikke skal forekomme. Dersom det foreligger mistanke om korrupsjon, krever vi full åpenhet fra selskapet samt deltakelse i granskning av forholdet.

Disse kravene beskrevet gjelder for alle bransjer og også for selskapenes totale verdikjede og underleverandører.

9.1.2 ANSATTES RETTIGHETER

Sparebanken Vest har som kriterium for ethvert kundeforhold at kundene følger lovverk og avtaleverk som gjelder i Norge og i de landene der kundene er til stede. Dette inkluderer nulltoleranse mot rasisme og annen diskriminering på arbeidsplassen. Sparebanken Vest skal ikke yte finansiering til kunder/virksomheter som bidrar til å bryte

menneskerettighetene direkte eller gjennom underleverandører eller for øvrig i verdikjeden, og driver i strid med prinsipper som er nedfelt i arbeidsmiljøloven.

Selskapene skal sikre trygge arbeidsforhold respektere de ansattes rettigheter til organisering og kollektive forhandlinger, ha fastsatte maksimalgrenser for arbeidstid innenfor en 48 timers arbeidsuke og de ansatte skal ha en lønn de kan leve av og som kan disponeres fritt. Vi forventer at våre kunder, investeringer og underleverandører sørger for at lovpålagte krav om minstelønn innenfor sine respektive bransjer følges (arbeidstilsynet) og at rekrutteringsprosesser gjennomgående oppleves som rettferdige. Selskapene skal ta aktivt avstand fra svart arbeid. Bruk av tvangs- eller barnearbeid og utnyttelse av sårbare arbeidstakere som flyktninger og arbeidsinnvandrere skal ikke forekomme. Arbeidsmiljøloven kapittel 4 inneholder konkrete krav til HMS på en arbeidsplass, gjelder alle bedrifter som sysselsetter arbeidstakere og skal etterleves. Dette inkluderer blant annet krav til fysisk og psykososialt arbeidsmiljø.

Det stilles også krav til at arbeidstakeres rettigheter respekteres av underleverandører og gjennom hele verdikjeden. Sparebanken Vest ønsker ikke å finansiere eller investere i selskaper som ikke respekterer ansattes rett til organisering, motarbeider fagorganisasjoner eller foretar represalier mot tillitsvalgte.

9.1.3 LIKESTILLING OG BARNEARBEID

Alle mennesker har rett til lik behandling og verdighet, og vi forventer at selskaper vi finansierer og investerer i respekterer dette. Vi forventer at selskapene har nulltoleranse for diskriminering, inkludert verbal, fysisk og seksuell trakassering, og ikke forskjellsbehandler eller gir ulike muligheter basert på alder, kjønn, religion eller seksuell legning.

Vi forventer at virksomhetene ikke er involvert i diskriminering, tvangs- eller barnearbeid, eller noe som bidrar til å bryte menneskerettighetene direkte eller gjennom underleverandører. Dette innebærer også at vi forventer at aktørene tar hensyn til at kvinner og menn løper ulik risiko for krenkelse av menneskerettigheter. Vi forventer at alle våre kunder og selskaper vi investerer i arbeider aktivt for å oppnå lik lønn for likt arbeid og lik utdanning samt arbeider aktivt mot diskriminering i arbeidsmiljø og i kontakt med kunder. Alle våre kunder og partnere oppfordres til å arbeide mot en jevn fordeling av kjønn i ledelsen i selskapet, at det legges grunnlag for at kvalifisert arbeidskraft er tilgjengelig fra begge kjønn og etterstrebe mangfold og likestilling på arbeidsplassen. Vi anbefaler selskapene til å jobbe for likestilling, like muligheter for karriere og faglig utvikling og likelønn mellom menn og kvinner på arbeidsplassen.

Ved ansettelse av mindreårige forventer vi at selskaper tar ansvar utover minstekravet til forbud mot barnearbeid og at barnekonvensjonen overholdes. Alle barn har rett til utdanning og skolegang, og utdanning er et viktig verktøy for å utjevne forskjeller og skape bærekraftige samfunn. Vi forventer at arbeidsgivere legger til rette for utdanning ved ansettelse av mindreårige.

9.1.4 UTNYTTE KRISER OG SÅRBARE INDIVIDER

Sparebanken Vest er opptatt av at selskapene ikke skal utnytte kriser, avhengighet eller spesiell sårbarhet hos enkeltindivider eller samfunn, eller profittere på krig, katastrofer eller konflikter. Selskaper skal ikke bidra med tjenester eller leveranser dersom man med normal aktsomhet burde skjønt at disse kan føre til brudd på internasjonale konvensjoner om behandling av sivilbefolkning eller krigsfanger. Vi ønsker ikke å bidra til eller finansiere virksomheter som leverer varer og tjenester som er relatert til folkerettsstridige og illegale okkupasjoner, unntatt hvis dette er nødvendig for å sikre sivilbefolkningen i områdene.

Vi forventer også at fondsleverandører og aktuelle kunder har klare retningslinjer for gambling og pengespill, samt har en ansvarlig utlånspraksis for lån utstedt til utsatte husholdninger. Vi tar avstand fra grov overprising av medisiner, nødvendige varer, og utstyr i forbindelse med krisesituasjoner.

9.1.5 VANNVERN

Vi forventer at selskapene vi finansierer og investerer i tar hensyn til risikoen for vannforurensing og bruker så lite vann som mulig i sine prosesser.

Selskaper skal gjennomføre en analyse av mulige konsekvenser for vanntilførsel og -tilgang før de starter virksomhet i områder hvor vannmangel er en kjent utfordring. Dette gjelder også for områder hvor det er fare for at inngrep kan ha stor innvirkning på vannstand i elver og nivå på grunnvannstand. Dersom et selskaps virksomhet forbruker store mengder vann, skal de ikke etablere seg i områder eller regioner med kjent vannmangel, og hvor lokalbefolkningens rett til tilgang på rent vann kan brytes.

9.1.6 VERN AV NATURMANGFOLD

Sparebanken Vest forventer at selskaper vi investerer i eller finansierer opptrer hensynsfullt med tanke på naturmangfold, naturressurser, sårbare miljø og truede arter. Vi forventer at virksomhetene tar hensyn til reguleringer for bruk av naturressurser og utviser aktsomhet og hensyn knyttet til aktiviteter i områder som har et annet bruksområde for lokalbefolkning eller urfolk, eller i områder med sårbart miljø eller truede arter. Vi forventer at FPIC prinsippene for fritt, forhåndsavgitt og informert samtykke følges for å hindre konflikter med lokalbefolkning eller urfolk. Områder med høy konserveringsverdi (HCVA) og som på grunn av et betydelig biologisk, økologisk, sosial eller kulturell verdi er identifisert som kritisk, skal behandles på riktig måte slik at mangfoldet består. Vi er opptatt av at våre nasjonalparker, landskapsvernområder og naturreservat beskyttes i tråd med naturmangfoldloven og at høsting og annet uttak følger naturvernloven eller tilsvarende gjeldende lovverk internasjonalt.

Vi støtter opp om beskyttelse av områder oppført på UNESCOs verdensarvliste og våtmarker registrert i Ramsarkonvensjonen. Sparebanken Vest investerer eller finansierer ikke selskaper som er involvert i handel med dyre- og plantearter som bryter CITES sine krav, eller som truer bestander oppført på IUCN sin rødliste over truede arter. Det skal utvises aktsomhet i introduksjon av fremmede arter dyr eller planter som har en tendens til å spre seg til den grad som antas å forårsake skade økonomisk, miljømessig

eller økologisk og dominere en region. Selskaper som vi finansierer skal også hensynta vern av naturmangfold og utvise aktsomhet i hele sin verdikjede.

9.1.7 GENMODIFISERTE ORGANISMER

Sparebanken Vest har en grunnleggende negativ holdning til genmodifisering og bruk av genmodifiserte organismer, deriblant til matproduksjon. Dersom virksomheter benytter råvarer fra landbruk hvor det er utbredt bruk av genmodifiserte organismer, skal andelen av råvarer med usikkert opphav angis til forbrukere. Dersom genmodifisering likevel skal benyttes må tydeligere retningslinjer for dyrevelferd være innført. Vi ser helst at forvaltere oppfordrer selskapene de har investert i, eller selskapene selv, tar initiativ til reduksjon av andel råvarer basert på genmodifiserte planter og organismer.

9.1.8 KLIMAAVTRYKK, BRUK AV PLAST OG MILJØGIFTER

Vi forventer at alle våre kunder har et aktivt forhold til sitt klimaavtrykk og klimagasser gjennom hele verdikjeden og vi ønsker at de har en plan for reduksjon av dette.

Ved involvering i produksjonsprosesser eller produksjon av produkter som inneholder miljøgifter, skal det utarbeides en rekke tiltak for å unngå spredning og forsøpling. For selskaper hvor dette kan være en problemstilling, skal disse ha på plass tiltak for å bidra til innsamling og forsvarlig destruering av rester og avfall fra produktene, tiltak for å redusere innhold av miljøgifter og tiltak for generelt å redusere produksjonens negative miljøpåvirkning. For større produksjonsselskaper anbefaler vi ISO-14000 for å etterleve dette. Dette gjelder også ved aktiviteter i land og områder som ikke har tilsvarende lovpålagte krav som i Norge. Produksjonsprosesser i alle bransjer skal følge internasjonale bransjestandarder og sertifiseres deretter.

9.1.9 ØKT ANDEL SERTIFISERT GJELD OG GREEN BONDS

Sparebanken Vest fokuserer på arbeidet med å øke miljøstandarder. Vi ønsker at fond som investerer i obligasjoner skal være pådrivere for miljømerking og sertifisering av bærekraft for lån. Sparebanken Vest utstedte sin første grønne obligasjon i 2020.

9.1.10 RAPPORTERING

God måling og rapportering er en god kilde for bevissthet knyttet til samfunnsansvar og resultatoppnåelse. Vi ønsker at alle kunder har et aktivt forhold til hvordan de selv kan redusere negativ bærekrafts- og samfunns påvirkning, og implementerer tiltak knyttet til dette. Graden av rapportering og dokumentasjon bør imidlertid avhenge av selskapenes størrelse. For internasjonale og multinasjonale selskaper ønsker vi at GRI G4 eller tilsvarende retningslinjer for bærekraftsrapportering blir brukt. For store nasjonale selskaper ønsker vi GRI-rapportering i tråd med Core/Comprehensive-retningslinjene. Små og mellomstore bedrifter bør rapportere på et nivå som er overkommelig og gjennomførbart for den aktuelle bransjen og bedriftsstørrelsen.

9.2 Bransjevurderinger

Ulike bransjer vil ha ulike risikomomenter knyttet til etikk, samfunnspåvirkning og bærekraft, og vurderingene knyttet til de enkelte selskapene må derfor gjøres i henhold til hvilken bransje de inngår i. Vi har beskrevet særlige vurderingskriterier og vurderinger knyttet til enkelte bransjer nedenfor. De generelle kravene beskrevet gjelder for alle bransjer og noe vi ønsker skal også gjelde for selskapenes totale verdikjede og underleverandører.

9.2.1 OMSTRIDT VÅPENPRODUKSJON, PORNOGRAFI OG TOBAKKSINDUSTRI

Sparebanken Vest tar avstand fra bransjer som har konsekvenser vi mener strider mot etiske normer. Dette inkluderer pornoindustri, tobakksindustri og deler av våpenindustrien. Vi tar aktivt avstand fra, og finansierer, investerer eller samarbeider ikke med våpenprodusenter som er involverte i krenkelse av grunnleggende humanitære prinsipper, eller eksporterer til land hvor det er utbredt korrupsjon, væpnet konflikt, borgerkrig eller stor sannsynlighet for at våpen kan havne i slike områder. Dette omfatter både fremstilling, salg og transport.

Det skal ikke gjøres noen form for finansiering av selskaper som på egen hånd eller gjennom selskaper de kontrollerer utvikler, produserer, oppbevarer, vedlikeholder eller handler med sentrale komponenter til antipersonellminer, klasevåpen eller masseødeleggelsesvåpen (kjernevåpen, biologiske våpen eller kjemiske våpen). Det skal ikke produseres våpen som ikke skiller mellom stridende og ikke-stridende. Dette inkluderer også våpensystemer eller komponenter tiltenkt autonome våpensystemer som LAWS.

Teknologi og varer som kan brukes både til militære og sivile formål («dual use») skal regnes som militære så lenge de ikke oppfyller et sivilt formål.

Vi stiller krav om at selskaper vi finansierer eller investerer i har klare retningslinjer for å hindre at våpeneksport forekommer til områder hvor det er kjent at det foregår krenkelser av menneskerettigheter eller hvor det er stor sannsynlighet for at det kan skje. Selskapene skal ikke profittere på salg av våpen til land hvor investeringer i våpen går på bekostning av innbyggernes velferd og primære behov. Dette er som et minimum s definert som land og områder som er omfattet av våpenembargo vedtatt av FN, EU eller USA..

9.2.2 GRUVEDRIFT OG METALLUTVINNING

Sparebanken Vest har som prinsipp at inngrep i naturen skal gjøres så små som mulig for både gruvedrift og prosessindustri knyttet til metallproduksjon. Planer for rensing av utslipp og tilbakeføring av natur, samt utbedring av naturinngrep etter avvikling av virksomheten skal dokumenteres og være sporbar, med et mål om null feil i gjennomføringen.

Avrenning, overskuddsmateriale, prosessmateriale og miljøfarlig avfall skal håndteres på en forsvarlig måte, og de ansatte skal ha gode arbeidsforhold som gir lav helserisiko og hvor sikkerhet og menneskerettigheter er ivaretatt i tråd med The Voluntary Principles on Security and Human Rights. Dersom det er snakk om drift i områder med spesielt sårbar natur, skal det utvises spesiell varsomhet (HCV). Ved fare for varig skade på miljø som en

følge av ulykker eller ytre påvirkning, skal gruvedrift unngås. Inngrep i naturen skal ikke utføres på en måte som påvirker urfolks rettigheter og tradisjonelle levestil mer enn nødvendig, og vi forventer at bedrifter søker å komme frem til gode løsninger ved å følge FPIC prinsippene for fritt, forhåndsavgitt og informert samtykke. Selskaper i spesielt utsatte områder skal utøve ekstra fokus på menneskerettigheter. Det skal tas lokale hensyn og småskala-gruvearbeidere skal beskyttes og respekteres. Gruveselskaper skal betale skatt i de landene de tilhører. Gruvedrift og avvikling av gruvedrift skal skje på en bærekraftig måte. Avhending av gruvedrift skal ikke skje i marine farvann og elvevann dersom ikke dette er utredet som beste miljømessige alternativ av norske myndigheter. Sparebanken Vest oppfordrer kunder som driver med gruvedrift og metallutvinning til å sørge for kontinuerlig forbedring av miljø-, helse og sikkerhetsmessige faktorer og til å følge beste praksis og internasjonale standarder innen bransjen for valg av mineraler (ICMM, EPRM, EU reguleringer og andre standarder).

Vi finansierer ikke gruvedrift som drives åpent i oljesand og tjæresand, medfører utvinning av uran, asbest, eller at hele fjelltopper sprenges bort. Gruvedrift og handel med konfliktmineraler er uakseptabelt.

9.2.3 KULLKRAFT, KULLUTVINNING OG ANNEN ENERGIPRODUKSJON

Sparebanken finansierer utelukkende 100% fornybar energiproduksjon. Vi ønsker ikke å finansiere kraftproduksjon som er drevet av fossilt brennstoff, kull, kullgruvedrift eller kjernekraft og finansierer derfor ikke selskaper som er involvert dette. Vår kraftportefølje består av småkraftverk innen vannkraft, regionale vannkraftverk, samt flere fjernvarmeanlegg. Vi vurderer fortløpende å utvide porteføljen med andre fornybare energikilder.

Oljefondets eksklusjonsliste skal benyttes som veileder for å ekskludere selskaper med en høy andel av inntekter eller virksomhet knyttet til kullkraft. Vi forventer at det foreligger ytterligere tiltak enn å tilpasse selskapsstruktur til å oppfylle maksimalkravet til 30 % av inntekter eller virksomhet knyttet til kullkraft. Forvaltere vi benytter eller distribuerer produkter fra skal påse at det ikke investeres i selskaper som bevisst omgår eksklusjonskriterier ved strukturell tilpasning. Vi ønsker at forvaltere også har som prinsipp å redusere andelen kullkraft og avhengighet av kullkraft i selskaper som ligger innenfor Oljefondets grenser for andel kullkraftrelaterte inntekter og virksomhet og oppfordrer til investering i andre og renere kilder til energiproduksjon.

Når det gjelder større vannkraftverk og bygging av infrastruktur i tilknytning til dette, stiller vi krav til at virksomheter vi finansierer eller investerer i oppfyller de syv prinsippene til World Commission on Dams.

Olje

Oljenæringen har vært en av de viktigste driverne for vekst i det vestnorske næringslivet, og Sparebanken Vest yter derfor kreditter til selskaper som er underleverandører til oljeindustrien. Storskala utvinning av olje og gass vil med stor sannsynlighet avta i fremtiden, men er for tiden en viktig arbeidsgiver og bidragsyter til økonomien på Vestlandet. Vi forutsetter at selskapene følger offentlig lovverk, forskrifter og pålagte miljøkrav, og har nødvendige godkjenninger fra offentlige myndigheter. At negative

sosiale og miljømessige konsekvenser inkludert virksomhet på bekostning av truede dyrearter (marine pattedyr etc) og sjanser for ulykker og annen negativ påvirkning holdes til et minimum. Sikkerhet og potensielle eller faktiske konsekvenser for menneskerettigheter skal være ivaretatt i tråd med gjeldende norsk regelverk og skal være i tråd med The Voluntary Principles og gjennomgås jevnlig. Det forventes at norsk regelverk for plugging, avfallshåndtering og forlating av brønner følges slik at nedbyggingsperioden foregår på en forsvarlig måte og at en plan for nedbygging foreligger ved oppstart av nye prosjekter.

Vi finansierer ikke oljeutvinning fra oljesand, utvinning av skifer-gass og tjæresand og ønsker ikke å finansiere oljeboring i Arktis. Sparebanken Vest krever at selskaper ikke etablerer seg i svært verdifulle og betydelig sårbare områder.

9.2.4 SKIPSFARTSNÆRINGEN

Skipsfarten frakter over 90 prosent av verdenshandelen og er den største og mest energieffektive globale transportformen. På grunn av sitt store omfang representerer næringen klima- og miljømessige utfordringer og kan ha negative sosiale konsekvenser.

Skip som er bygget og som bygges i dag skal seile i mange år fremover. Det er derfor viktig å ha et langsiktig perspektiv i arbeidet med å styrke miljøprofilen til maritim næring. Mer miljøvennlig transport med energieffektive skip er en forutsetning for bærekraftig økonomisk utvikling og et godt miljø.

FN's internasjonale sjøfartsorganisasjon IMO har slått fast at klimagassutslippene fra internasjonal skipsfart skal reduseres med minst 50% innen 2050. Norske myndigheter stiller ytterligere krav til skipstrafikken langs norskekysten, og har vedtatt nullutslipp i verdensarvfjordene Aurland, Nærøyfjorden, Sunnlyvsfjorden og Geirangerfjorden fra 2026. Å oppnå dette er krevende, men Sparebanken Vest tror dette kan gjøres delvis gjennom å ta i bruk eksisterende miljøbesparende design og teknologi og gjennom innovasjon og teknologisk nyskapning.

Rensing av ballastvann er et viktig miljøtiltak hvor målet er å hindre uønsket spredning av marine organismer. Ballastvannkonvensjonen, som ble vedtatt av IMO i 2014, regulerer inntak, utslipp og behandling av ballastvann og sedimenter. Konvensjonen stiller krav om at alle skip skal rense sitt ballastvann før det skiftes ut og har som mål å begrense spredning av fremmede arter gjennom ballastvann. Konvensjonen ble ratifisert av Norge i 2006. Det nye regelverket som trede i kraft høsten 2017 stiller krav til at alle skip skal ha nødvendig og godkjent renseteknologi om bord. Vi har krav om at skipene til enhver tid skal være i klasse og derfor må de også være innenfor disse nye kravene. Flere redere har valgt å fornye IOPP sertifikat for å forlenge frist til neste hovedklasse, men det er i henhold til gjeldende lover og regler.

Vi stiller krav til alle våre kunder at MARPOL konvensjonen og SOLAS konvensjonen skal etterleves og følges.

Vi oppfordrer næringen til å følge internasjonale og nasjonale bransjestandarder og bruke den beste teknologien tilgjengelig i investeringsbeslutninger.

Sparebanken Vest er opptatt av at resirkulering av skip skal skje på en forsvarlig måte uten risiko for sikkerhet, helse og miljø. Skipsopphugging innebærer den største sosiale- og miljømessige risikoen for skipsfarten. Sparebanken Vester positiv til det internasjonale initiativet Responsible Ship Recycling Standards (RSRS) som er tatt av og for banker. RSRS er frivillige industriprinsipper som fremmer ansvarlig resirkulering av skip, med det formål å minimere miljøpåvirkningen knyttet til skipsopphugging. Gjennom RSRS forplikter skipseier til å følge et skip gjennom hele dets livssyklus, inkludert å forhindre salg til tredjemenn for skraping etter metoder som ikke er bærekraftige. Brudd på vilkårene betyr potensielt at skipseiers lån havner i mislighold.

Vi ønsker å påvirke at flere aktører innen skipsfartsnæringen forplikter seg til forsvarlig resirkulering av skip og oppfordrer våre kunder til å følge Hong Kong konvensjonen eller EU Ship Recycling Regulation sine bestemmelser, selv om disse ennå ikke har trådt i kraft. Hong Kong konvensjonen omhandler risiko relatert til miljø-, yrkes- helse og sikkerhetsrelaterte problemstillinger ved resirkulering av skip. Konvensjonen vil tre i kraft når minimum 15 land som representerer 40% av verdens bruttotonnasje og 3 prosent av verdens resirkuleringskapasitet har ratifisert avtalen. Når konvensjonen trer i kraft, vil skip registrert i land som har tilsluttet seg konvensjonen bare kunne resirkuleres på fasiliteter i land som har ratifisert konvensjonen, oppfyller konvensjonens krav og er godkjent av sitt lands myndigheter på det grunnlag.

9.2.5 BÆREKRAFTIG MAT, LANDBRUK, SKOGSDRIFT, JORDBRUK OG DYREVELFERD

Sparebanken Vest ønsker å bygge opp under bærekraftig matproduksjon, landbruk, jordbruk og skogsdrift.

Kostholdsendringer er blant tiltakene ekspertene foreslår for å halvere utslippene innen 2030. Dette innebærer å inkludere flere kilder til planteprotein som en del av et mangfoldig og sunt kosthold. Vi ønsker også å arbeide aktivt for å støtte bærekraftig sjømatproduksjon i regionen vår. På Vestlandet har vi kompetansen, teknologien og naturgitte forhold som gjør at vi kan bidra til løsningen på den globale matvareutfordringen. Dette kan vi gjøre ved å i stor skala produsere sunne, marine produkter på en miljøvennlig og bærekraftig måte. Vi forventer at matprodusenter forholder seg til aktuelle bransjestandarder slik som Fair trade (FLO), organiske sertifiseringer slik som IFOAM eller Sustainable Agriculture Network Standards.

Vi krever at skogsdrift og landbruk tar hensyn til tilgang til vann og viltkorridorer, at de jobber for å forebygge avskoging og beskytter områder med høy verneverdi, som for eksempel naturlige skoger, myrområder og mangroveskoger. Virksomhetene skal sørge for hindring av avrenning og at jord og vannressurser ikke utarmes, og det kreves tiltak med etablering av soner uten oppdyrking mot vannkilder, hav og elver. Urfolks rettigheter skal respekteres, med særlig hensyn til tilgang til beite, forflytning av dyr og tilgang til vannkilder.

Virksomheter som produserer avlinger som utarmer jord eller som har andre svært negative innvirkninger på lokalt økosystem, skal ha retningslinjer som ser til at disse

reduseres og oppveies. Vi forventer at det jobbes aktivt med kjente utfordringer innenfor nøtteproduksjon og planteoljer/palmeolje, både blant dem som produserer og virksomheter som bruker produktene i produksjon.

Sparebanken Vest er opptatt av god dyrevelferd. Dyretransport skal være forsvarlig og maksimalt på åtte timer, dersom ikke lokal lovgivning sier noe annet. Vi støtter opp om Five Freedoms fem friheter for dyr, og forventer at svært trange bur og båser ikke benyttes.

Dersom tømmer benyttes som råstoff, skal dette skje på en bærekraftig måte. Vi tar avstand fra hogst av urskog og ønsker derfor ikke å finansiere industri som tar del i dette, eller som driver tømmerdrift på en måte som ikke sikrer bærekraft. Vi anbefaler bruk av HCS (High Carbon Stock) metodikk som sorterer ut skogområder med biologisk mangfold som bør beskyttes. Vi forventer at produksjon av biobrensel tilfredsstillers RSB-standarden.

Aktører innen papir, papirmasse og trevarer bør være sertifisert i henhold til FSC sine krav til Verdikjede og ikke utføre skoghogst i områder som kan FSC kan definere som utsatt (HCV), eller jobbe mot å oppfylle en slik sertifisering. Vi forutsetter at virksomhetene oppfyller kravene i hht til relevant lovverk og standarder. Dersom selskapers virksomhet medfører stor påvirkning av skog gjennom hogst eller annen utbygging, skal selskapenes fotavtrykk rapporteres i henhold til kravene i FFD-prosjektet.

Å velge gjødsel produsert med lavest mulig utslipp og optimal teknologi er en viktig forutsetning for å møte verdens voksende befolknings behov for matforsyninger. I tillegg må bønder forsikre seg om at type nitrogengjødsel, mengde og tidspunkt for gjødsling ikke fører til økt klimagassutslipp på grunn av denitrifikasjon, ammoniakkfordamping eller avrenning. Vi forventer at sprøyting innen landbruk og skogbruk holdes på et lavt nivå og at kjemikaliebruk er lavest mulig og gir minst negativ miljøeffekt og at virksomheter aktivt jobber for reduksjon av kjemikaliebruk. Likeledes forventer vi at aktørene slutter opp om arbeidet med å begrense bruk av antibiotika i matproduksjonen, for å minimere utviklingen av antibiotikaresistens.

Torv har på grunn av sine gode egenskaper vært utstrakt brukt til dyrking, men bruken av torv rammer både naturmangfold og klima. Torvmyrer lagrer mer karbon enn andre landarealer. Når myra grøftes og vannet blir borte, starter en nedbrytningsprosess som fører til utslipp av klimagasser. Klimautfordringene tilsier at det er behov for å kutte i utslippene fra myr, og heller utnytte muligheten myra gir til karbonlagring. Å få ned bruken av torv inngår i dette. Sparebanken Vest ønsker at våre kunder aktivt ser etter torvfrie alternativ og velger torvfrie alternativer dersom dette er tilgjengelig og mulig.

9.2.6 FISKERI

Fiskebestandene er blant våre viktigste fornybare ressurser. Sparebanken Vest legger til grunn at våre kunder innen fiskerinæringen driver sin virksomhet basert på offentlige tillatelser og at de følger de lover og regler som gjelder for næringen. Alle selskap i denne næringen forvalter naturressursene på vegne av fellesskapet og har derfor et ansvar for å drive sin virksomhet på en bærekraftig måte og med et så lite miljøavtrykk som mulig. Selskapene skal sammen med myndigheter, nærings-organisasjoner etc. gjøre det de kan for å bidra til at ressursene i havet bevares for fremtidige generasjoner.

Vi skal ikke finansiere selskaper som driver fiske på uregulerte fiskebestander med bærekrafts-risiko, fiskerier som bruker skadelige fiskemetoder eller fiskeri på utrydningstruede arter, som feks hvalarter nevnt på den internasjonale rødlisten og blant annet beskrevet i CITES-avtaler. For å sikre bærekraftig forvaltning, forventer vi at selskapene følger de krav og reguleringer som blir gitt om nasjonale og internasjonale lover, kvoter etc. Vi ønsker også at fiskeindustrien skal bidra til samarbeid om miljøsertifisering, og prioriterer leverandører som opptrer ansvarlig og bærekraftig.

9.2.7 OPPDRETTSNÆRING

Sparebanken Vest forventer at våre kunder innen havbruksnæringen driver bærekraftig havbruk, at de opptrer som ansvarlige samfunnsaktører og driver innen de lover og regler som gjelder for næringen. Selskapene skal gjøre alt de kan for å ivareta miljøet og sørge for at det forvaltes på en sånn måte at det også gagnar de kommende generasjonene. Systematisk arbeid med å forebygge uønsket påvirkning på omgivelsene er svært viktig, i tillegg til fokus på forebygging av rømming, høye nivåer av lakselus, sykdomsbekjempelse og fiskevelferd. Vi forventer at selskapene har fokus på bruk av bærekraftig fôr, og på effektiv fôrutnyttelse og klimapåvirkning. Systematisk arbeid med disse områdene, engasjement i forskning og utvikling, samarbeid med myndigheter/forvaltning, interesseorganisasjoner, andre oppdrettere og leverandører er viktig for å videreutvikle en bærekraftig og lønnsom fremtid for næringen.

Akvakulturbransjen er en av verdens viktigste matleverandører og langsiktig vekst må skje på en bærekraftig og effektiv måte. Vi forventer at fôrproducentene gjør det de kan for å utvikle en enda mere bærekraftig næring. Redusert andel av villfanget fisk, økt bruk av marint restråstoff og bruk av vegetabiliske ingredienser kan være veien å gå for å få til en ønsket vekst i næringen. I tillegg skal de etterstrebe å minimere karbonavtrykket av sin drift, fra transport av råvarer, og at følge opp utslippsreducerende tiltak hos sine leverandører.

9.2.8 BÆREKRAFTIG FINANSNÆRING

En god og bærekraftig finansnæring danner grunnlaget for en bærekraftig økonomi. På lik linje med det generelle kravet om ikke å utnytte kriser eller sårbare individer, skal heller ikke finansnæring, finansieringsselskap eller obligasjonsinvesteringer utnyttes til ågervirksomhet eller overdrevet profitt. Dette betyr at vi både i investering og finansiering skal gjøre kritisk vurdering av selskap som er involvert i finansiering av personer med betalingsproblem, og det stilles krav til at kundene skal kunne forstå vilkår som gjelder for produktene og tjenestene vi tilbyr. Lokal verdiskapning skal ikke skje på bekostning av mennesker og miljø i andre deler av verden. Lokale regler og retningslinjer for forbrukervern skal følges av kredittyttere og finansinstitusjoner. Dersom det ikke finnes lokale reguleringer, skal internasjonale standarder følges.

Finansforetak skal ikke finansiere prosjekter og bedrifter som bryter med grunnleggende krav til menneske- og arbeidstakerrettigheter, skader miljø eller bryter mot urfolks rettigheter. Finansiering av prosjekter eller foretak hvor det vurderes å være stor risiko knyttet til slike brudd ut fra bransje eller landrisiko skal denne risikoen vurderes særskilt, og det skal settes krav til etterlevelse i låneavtalen.

9.2.9 EIENDOMSSELSKAP OG EIENDOMSUTVIKLING

Sparebanken Vest ønsker at selskap som investerer i eiendom og eiendomsutvikling har mål og gjennomfører tiltak for å redusere utslipp og energibruk. For større aktører forventer vi at det finnes rutiner for reduksjon av energiforbruk, og at

selskapsdokumenter inneholder miljøregnskap og mål om reduksjon av klimautslipp. Store konsern som forvalter eiendom (balanse over 7,5 MRD) bør tilstrebe ISO 14001-sertifisering for å sikre reduksjon av klimautslipp. Dersom det oppstår konflikter knyttet til eierskap av land eller eksisterende leietakeres eller beboeres interesser når disse utgjør en sårbar gruppe, forventer vi at det utøves forsiktighet og ansvarlighet for balansen mellom inntjening og ivaretagelsen av de som bebor grunn eller boliger.

9.2.10 TRANSPORTSELSKAP OG LUFTFART

Vi ønsker fossilfrie alternativer velkommen og oppfordrer selskap innen transport og luftfart til å investere i teknologi for å redusere utslipp og negativ miljøpåvirkning. Gjennom stiftelsen Agenda Vestlandet bidrar vi til samfunnsmessig og næringsmessig utvikling av bransjen gjennom en tildeling av samfunnsutbytte til et prosjekt som utreder incentivordninger og nødvendig infrastruktur for opprettelsen av kortdistanse elflyrute på Vestlandet.

9.2.11 ENERGIPRODUKSJON OG REN ENERGI

Sparebanken Vest forventer at alle bransjer og virksomheter tar eierskap til klimautfordringene, har et aktivt forhold til bruk av ren energi og gjennomfører tiltak for å redusere sitt karbonavtrykk.

Banken har en sentral rolle som pådriver og tilrettelegger i samfunnsutviklingen og i det grønne skiftet. Vi ønsker å fremme produksjon av ren og grønn energi. Sparebanken Vest finansierer ikke og aksepterer ikke fossilt brensel fyrt energiproduksjon. Selskap innen energiproduksjon og -distribusjon forventes å ta del i dette ved å slutte seg til internasjonale avtaler for å fremme grønn energi, og ta grep for å redusere sin virksomhets klima- og miljøpåvirkning. Selskapenes rolle og ansvar skal inngå i styringsdokumenter og strategi.

